

WISE SI LACRIMI

FLORIAN I. BECESCU

Biblioteca Craiova
Regională Craiova

VISE ȘI LACRIMI

588

Biblioteca Craiova
Regională Craiova

CRAIOVA

TIPO-LITOGRAFIA NAȚIONALĂ RALIAN ȘI IGNAT SAMITCA

1901.

PREFAȚĂ.

Poesiile cuprinse în acest volum, sînt o bună parte din cele ce am scris și publicat pînă acum prin diferite ziare și reviste.

După cum se știe, ele sînt tipărite prin subscripție publică, mulțumită stăruinței unor amici ideali.

Cine are inimă și, mai ales, își poate da seama de greutatea și ucigătoarele nemulțumiri ce întîmpină scriitorii în țara noastră, în mare, parte nepregătită pentru a gusta și prețui literatura,—își poate ușor închipui simțimintele ce aū deșteptat în mine, iubirea și ajutorul acestor amici, cari înfruntînd *orî-ce*, (și-aū înfruntat multe!) aū săvîrșit o faptă unică pînă acum în felul ei.—o luptă cu succes, luptă impunătoare, considerînd locul și timpul în care ea s'a petrecut.

Înainte de a publica stimații cititori vor găsi cîteva fragmente din scrisorile ce mi-aū adresat, din cînd în cînd, unii din cei mai cunoscuți și distinși oameni de literă ai noștri.

Publicarea acestor fragmente s'a făcut, după îndemnul amicilor mei, din două puncte serioase de vedere:

1) Din punctul de vedere al dorinței ce trebuie să aibă ori ce debutant pe arena literaturii, de a fi cetit cu atențiune, prin publicarea unor asemenea păreri serioase, puindu-se în același timp și la adăpost de falsificatori opiniei publice, am zis: pigmeii, criticii răi și necompetinți, cari au compromis reputația unei părți din presa și publicistica noastră, și contra cărora, eu, în special, m'am ridicat adesea.

2) Dintr'un punct de vedere folositor tinerelor talente care vor extrage din copriusul acestor scrisori, principii trebuincioase curajului și progresului, cei mai sceptici convingându-se pe deplin că, în dulcea românească țară, oamenii superiori, animați de sentimente demne de respect și admirațiune, coboară adesea din înălțimea lor, privind, cu ochi de mamă iubitoare, pașii noștri șovăitori, dându-ne curaj și ajutor cînd nevoia o cere.

Cu inima plină de recunoștință, eu însu-mi recitind aceste neprețuite sfaturi și încurajeri, cari singure m'au susținut în decursul nefericitei mele vieți, mă simt coprius de o sfîntă duloșie. Născute din adevărata iubire, ele, reamintindu-mi clipele dulci care mi-au înseninat ființa, îmi însufleșesc și mai mult unele sentimente care vor pieri odată cu mine.

Pe patul morții, însă, nu mă va întrista nimic mai puternic, de cît gîndul că n'am putut corespunde unor asemenea bune-voințe.

Și acum e rîndul cititorilor înaintea cărora, cu dragoste se înclină

Autorul.

SCRISORI

DOMNULE,

Îmi trimiți o poezie și mă întrebi, cine ești, ce ești și ce ai să fii.

Îți răspund prin respingerea întrebării. Cine ești și ce ești, atîrnă de la firea D-tale înăscută, și nu atîrnă întru nimic de la părerea altuia despre D-ta. Iar ce ai să fii, atîrnă tot de la acea fire în linia dintăi, și în linia a doua, dar mult mai puțin de cât se crede de la împrejurările externe.

În politică, în miliție, în funcționarea oficială supune-te disciplinei mai marilor. Dar talentul literar trebuie să aibă exclusiv în sine puterea de a trăi și de a se desvolta.

Vocațiunea este un fapt intern: este sau nu este, abstracție făcînd de părerea altuia asupra acestei existențe sau neexistențe.

A fost Eminescu mai puțin Eminescu fiind-că . . .

... îi tăgăduiau ori ce talent? Sau a fost mai mult Eminescu, fiind-că îi recunoșteam eu de la început cel mai mare talent? A fost, ce a fost, din propria lui fire.

Ce poate face o bună critică literară este mai întăi de a contribui ea alții să înțeleagă mai bine valoarea unui adevărat poet; căl pentru poetul însuș, el nu poate primi de la un critic de cîl îmbunătățiri în amănunte, dar nu hotărîrea asupra chiar sîmțării lui.

Ce e drept, îmbunătățirile în amănunte au și ele oare-care importanță. Grădinarul nu poate să scoată floarea de trandafir de unde nu e trandafir; dar unde e trandafir, poate prin ceea tăiere de crengi să scoată floarea mai la iveală și mai învială.

În această mărginire, ce cred despre poesia D-tale?
E ceva în ea; dar e prea eminescană, și poetul aderă-
ră nu poate fi de cât original, și cred că are*) câte-va
crengi, care trebuiesc tăiate, chiar așa eminescană cum e.

Dar despre aceste e mai bună înțelegerea din viu
grai.

Prin scrisoare e prea anevoie.

Dacă vii pe la București, treci într'o dimineață între
9 și 11 ore pe la mine. (Intre 1^h/₃₀ Iunie și 2^h/₁₄ Sep-
tembrie sunt absent din țară).

J. MAIORESCU.

București, 14 Sept. 1898.

DRAGĂ BECESCULE,

. . . . . In privința versurilor: **)

Frumoasă inspirațiune, foarte multe frumoase versuri,
imaginii de toată nostimada,—p'alcuirea tabeluri de uă
grandoare care denotă un puternic talent. Toate bune, dra-
gă Becescule, una însă e lipsă: plan și, în dese rânduri,
atâta metafizică în cit, ca și la Hegel, trebuie să 'și stu-
cească, să 'și răsuciască și să 'și perpelească în toate fe-
lurile cine-va gândirea, pentru ca să vadă ce erei să
zice . . . . .

Sînt însă, după citirea și recitirea poemelor, adânc
convins de un lucru: ai un mare, frumos și puternic
talent. Cultivă'l, împexese'l, fă'l senin ca lumina și-
lei senine de Maiu, — și învață'l, chiar în focul celei
mai înslăcărâte inspirațiuni, — atunci când s'ar putea
zice că tu nu ești tu, — să asculte de liniile planului
de mai, nainte făcut.

Poate că vei mai veni prin București, vom mai vorbi,
vom reciti împreună poema încă o dată și vom hotărî
asupra planului. Te vei convinge singur de temeinicia
gîselor.

*) Cite-va versuri cari au fost suprimate în urma incuraja-
toarei convorbiri ce am avut cu d-l Maiorescu. Poesia a fost pu-
blicată după aceea în «Convorbiri Literare». (Nota autorului).

**) «Povestea omului» care a fost refăcută.

Olesce mereu, muncesce.... și de veți soci să voescă
energic, ai un frumos viitor înainte-ți.

Al tău de bine-voitor
GION.

București 1898, Octombrie 31.

DRAGĂ BECESCULE,

Nu știu cum am găsit aste câte-va momente libere,
ca să-ți răspund la scrisoarea de acum 13 zile.

Nu e răulătea omenilor, ci, cu adevărat, valorile soar-
teț care te-au aruncat lângă valorile Dunărei. Valuri
pe valuri se atrag, și o poezie n'ar fi rău venită, fă-
cînd să țâșnească din isbitura valurilor spuma unei
frumoase inspirațiuni.

Nu te împacienta! Lotul cel mare îl câștigă cei cari
sînt, tăcuți și puternici, să aștepte.

Aibă puținică răbdare și nu te crede nenorocit. Din
contra! uă schimbare e totdeauna bine-venită pentru
un suflet tînăr ca al tău. Deci pe muncă! Pe lângă
acel anost «fac!» «fac!» gîndește-te mereu la citiri.....

Al tău prieten de mult bine-voitor
GION.

București, 21 Noiembrie 1898.

DRAGĂ BECESCULE,

Pe mine n'ai să mă superi nici o dată, dacă vei
face, ca și acum, frumoase poezii.

Ți-am citit «Povestea omului» în serata de la «Revista
pentru literatură și artă» și, ca și mine, toți, erau
ero-o 10 experimentați, au recunoscut că ai talent bo-
gat, menit a întrupa cu vremea lucruri frumoase de tot.

Ți-am citit «Povestea» și la mine înaintea unui public
în care străluciau tinerii poeți, Lecca, Cincinat, Radu
Rosetti, și Charles-Adolphe Cantacuzino. Îți transmît

complimentele lor. Speranță deci în viitor; răbdare în prezente, energie la muncă și..... cîtesce! cîtesce! cîtesce! și mai mult încă..... cugetă! cugetă! cugetă! Stampilează, cântărește, înregistrează cît vrei, dar trăește în lumea ta, pe când faci aceste darareri din nefericire foarte trebuincioase.

Trimite-mi Visul și scrie-mi mai des. Îți strâng mîna cu prietinie.

GION.

București, 2/14 XII 1898.

DRAGĂ BECESCULE,

..... De ce nu ai încerca și uă altă notă: uă poveste, un peisaj, un cânt al inimii îmbetate nu învrăbite; dacă ai mai lăsa de uă parte gândurile cari chinuse și ne-ai vorbi de veselie. De ce n'ai asculta glasul Dunărei care te-a consiliat să fugi în țările cu sôre, unde raze calde plouă? .....

Pînd atunci, răbdare, veselie sau cel puțin un fel de melancolică plăcere a privi viața cum își desfășoară nesfîrșita-i trîmbă.

Și..... muncă! muncă! muncă! Mai aștept bucăți. Păstrez cu religiozitate tot ce 'mi trimiți; n'ai grijă; dacă vrei, mai târziu le vei vedea.

Cu prietenească dragoste

GION.

București 1899, 13 Februarie.

DRAGĂ BECESCULE,

Poesia «Vis de Ioamnă» am dat-o, citind-o îndată după ce am primit-o, la revista «Artă și Literatură.» S'a primit .....

Rău faci că ai început să desesperezi!

Omul trebuie să lupte cu inima tare și să opună veselie-tristeței care ar voi să-l cîmprindă.

Caută-te serios și vei recăștiga sănătatea. Prehungește-ți congediul și îndată ce vei da în bine, pleacă din Pitești la pădure în sus. Sunt convins că te vei face bine.

Al tău cu prietenie

GION.

București 1899, Februarie 21.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

..... Mi-a părut foarte rău că ai plecat din București, și am simțit toată durerea pe care vei fi încercat-o lăsîndu-ți ocupațiile, pentru ca să te îngrijești departe de mișcarea intelectuală a capitalei. De cît, omul trebuie să fie prudent, și sper că în curînd te vei înapoia pe deplin însănătoșit.

Poema d-tale *) «Povestea omului» conține pasagi de un puternic suflu poetic, ai unele gîndiri exprimate atît de energie și de lapidar, că te mișcă pînă în a-dînc. Însă, păcatul D-tale! E prea lungă, are prea multe repețiri, n'are o compoziție unitară susținută....

Ori cum ar fi, bucățile d-tale dau pe față o putere de gîndire neobișnuită, care-ți va asigura un loc ales printre scriitorii noștri .....

Așteptînd încă ceca de la d-ta, remii al d-tale devolat.

MÎHAIL DRAGOMIRESCU.

1899, Martie 31, București.

STIMATE D-LE BECESCU,

Îți trimiț poezia. Mai concentrează-o, nu repeta de mai multe ori acelaș lucru și caută să-i dai o ordine clară. Nu 'ți fie milă de versurile care le dai afară.

* «Povestea omului» din care am publicat fragmente în acest volum, a fost mai tîrziu revăzută. (Nota autorului).

Poezii mari ai fost mari mai mult prin curagiul ce ai avut să dea la o parte sgura și să păstreze aurul. Concentrează și vivifică, eacă cele 2 precepte care de le vei urma, te vor duce la «marea poezie» de care ești capabil.

Așteptînd novele bune, rămîn al D-tale.... etc.

M. DRAGOMIRESCU.

1899, Noembrie 11, București.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

..... Dar fine-ți inima, viața noastră e un șir neîntrerupt de nemulțumiri pe care nu le poți înlătura de cît cu răbdare și iar răbdare. Răbdarea te face cu vremea filosof, te face să ai acea stare sufletească de a privi nemulțumirile proprii, ca nemulțumiri străine, și de a găsi în ele o hrană reflecțiunii liniștite. Privind în acest fel nemulțumirile, Eminescu a ajuns să creadă o întregă filosofie în poeziile sale, și 'mi închipuiesc că această creațiune a fost o mare fericire pentru el. Cum am simțit noi plăcere citind poeziile lui, dacă n'ar fi simțit el însuși, una și mai mare compunîndu-le.....

De accia: răbdare și filosofie!

«Visul lui Napoleon» are versuri foarte frumoase, imagini strălucitoare, dar aș zice că mai multă emoțiune. Emoțiunea însă nu poate izvorî din redundanța saii exuberanța expresiei, ci din concentrarea ei. Ai văzut, Manzoni? — Se pare că, cu puterea de formă a d-tale și cu ușurința de a intrupa imagini mărețe, ai putea să faci mai mult poezii epice decît lirice.

Lirismul cere emoțiune și emoțiunea cere imagini, numai întrucît prin ele ea poate deveni mai clară, mai concretă.

Epica cere însă numai descriere obiectivă — și cam

fantastică de fapte, unde imaginea grandioasă își poate avea locul ori unde, dat fiind că Epica descrie faptele extraordinare ale oamenilor extraordinari. Unde mai pui că lirica cere versuri scurte, pe cînd epica versuri lungi așa cum știi să le faci d-ta.

De ce n'ai încerca.

Al d-tale devotat

MIHAIL DRAGOMIRESCU

1900, Ianuarie 16, București.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

*) Poesia care mi-ai trimis-o pentru d..... e admirabilă. Mărturisesc că te credeam stăpîn pe formă, dar nu bănuiam că poți avea atîta căldură de sentiment. Te felicit — și mă bucur că, cu supărarea care ți-am făcut-o, am isbutit să te fac să scrii o așa de frumoasă poezie. Acum altele!

Al d-tale devotat

M. DRAGOMIRESCU.

1900, Martie 23, București.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

În ce privește poeziile ce ai trimis, primește felicitările mele pentru frumoasa poezie Un vis. Vre-o două corecturi de expresii, vre-o patru versuri de suprimat — și bucată rămîne ireproșabilă. Ca acelea mai încercă-le de scrie. Face efect pentru că are o idee și ideea este artistic scoasă în relief.....

Al d-tale devotat

MIHAIL DRAGOMIRESCU.

«Poveste nesfîrșită», Publicată înția cară în volumul «Lui Titu Maiorescu, omagiu».

1900, Aprilie 8, București.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

Eacă ce a vrut să-ți spue . . . . . În numărul de Martie și se va publica două poezii. În afară de «Vis» despre care ți-am mai vorbit, a mai avut succes în cercul nostru «In xori» și cu deosebire ultima strofă. Și una și alta au făcut încântarea noastră,—îți mulțumim și te îndemnăm să scrii înainte. Acum încep să te pricep—sau mai bine să pricep evoluția d-tale literară. Toate simfiriile pe care le-ai atins pînă acum în poeziile d-tale nu erau îndestul de mature și de aceia nu făceau deplin efect sau făceau efect că ar fi împrumutate de la alții. Dar pe măsură ce trăiești, simfiriile apar din ce în ce mai clare și mai puternice și încep să se impue în versurile d-tale, care au fost totdeauna corecte, dar care sumă acum cam gol. La această reflecție mă îndeamnă și citirea ultimei «Serisori» către Doamna «Spoială». E într'însa un accent mai vîril, simfîrea se desfășură în toată deplinătatea ei și mai puțin stingacii de cît de obicei. Se deosebete într'un cuvînt aproape radical de cele l'alte, care aveau forma, dar care nu ne puteau împune fondul. — Îmi pare rău însă că nu ești la fața locului pentru ca să conving a îndrepta unele lucruri, să ștergi unele pete, care compromit bucată.

Cu acea ocazie te-ași mai face atent că, pentru ca revolta d-tale în contra acelei Doamne care cere «licențe 'n drept» de la poezi, să aibă toată puterea, ar trebui să fi expus astfel lucrul, înșt noi să nu simțim că o satirizezi pentru că te-a desprețuit. Poezia nu trebuie motivată nici o dată pe un sentiment trecător, egoist. Adevărurile pe care i le spui Doamnei sînt adevăruri și chiar în cazul cînd Doamna te-ar fi admirat . . . . .

Ultima «Serisoare» o vom celi în «Cere», Sîmbăta viitoare. D-ta însă mai trimite. Poetul cîntă ca pasărea—dar pasărea nu se gîndește să 'și publice cîntecele. D-ta trimite! Ce va fi de publicat se va publica și fără învoirea d-tale, numai să ai încredere în conduceră noastră.

Urîndu-ți petrecere bună de sărbători

Râmnia etc.

MIHAIL DRAGOMIRESCU.

Craiova, 4 Martie 1901.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

Am primit scrisoarea cu poesia asupra căreia îmi faci onoarea de a-mi cere părerea, și cu plăcere mă grăbesc a 'ți răspunde.

Ca stil nu pot avea de cît laude pentru poesia trimisă, cum și pentru cele-lalte poezii ale D-tale. Ele arată o bogăție de imagini și expresiuni, care promite mult. În vre-o două locuri am vădit expresiuni care se contrazic, d. ex:

«Illuminînd întreg neantul ce'n vraja măreției sale, Părea ca bolta unei stinte și nesfîrșite catedrale.» Neant (nimic), boltă, catedrală, nu sunt idei contrare?

Ca fond sau ca gândire însă această poezie nu mi-a plăcut. Cîtîndu-o mi-am adus aminte de «Mortua est» a lui Eminescu și de «Moartea lui Fulger» a lui Coșbuc; două din cele mai frumoase poezii în limba noastră, însă exprimînd două moduri de vedere opuse; una (a lui Eminescu) pesimista ca gândul omului bolnav și desperat; alta (a lui Coșbuc) plină de energie și gândire sănătoasă ca sufletul poporului român, personificat în bătrîmul sfințic al crăiașei zdrobite de durere pentru moartea fiului său.

Poesia D-tale «Nebunul» este de categoria acestora,

poezie de înaltă filosofie. Însă pe când Eminescu în «*Mortua est*» e pesimist, ca în toate poeziile sale, și pe când în «*Mărtea lui Fulger*», se oglindește metafizica poporului român; «*Nebunul*» pare a exprima metafizica spiritismului, sau și a spiritualismului creștin, însă în înțelesul propriu al dogmei teologice despre nemurire. Viața aci este «o ironie», omul e «o părare tristă» numai pentru că sufletul e împreunat cu corpul, care-î «oprește dumnezeescul său avânt»; iar moartea-î deschide calea *) «adevăratei fericiri.»

Pentru *D*-ta există o fericire adevărată, însă după moarte, **) în lumea spiritelor. Și după acest vis frumos, însă fără bază reală, te întorci iar la pesimismul durerei, fără ca acest pesimism să-ți nîmicească vechia credință în existența lui Dumnezeu (luată iarăși în sensul propriu al dogmei teologice); pe *D*-ta desperarea și durerea nu te face ateu ca pe Eminescu în «*Mortua est*» și ca pe mama lui Fulger. Pesimismul *d-tale* scamănă mai de grabă cu al lui Iob.

Dogmele religioase sunt adevărate ca simboluri, sub al căror vel tainic ori-cine poate găsi adevărul, care e capabil a-l înțelege. Dar luată în înțelesul verbal, ele sunt de multe ori în contradicție cu filosofia întemeiată pe rațiune și știință. Iată pentru ce 'mă plac mai mult nimeritele expresiuni ale lui Coșbuc din numita poemă:

«*El nu e mort! trăește 'n veci; E numai dus!*»
Și mai la vale:

«*Și ori cât de amărâți să fim,
Nu-l bine să ne deslipim,
De cel ce viețile le-a dat!
O fi viața chin răbdat,
Dar una știm: că ni s'a dat
Ca s'o trăim!»*

Aceste versuri sunt în deplin acord și cu filosofia și

*) Fericirea «de a nu mai fi». (Nota autorului).

**) Nici o dată n'am avut această credință. (Nota autorului).

cu religioana; și ele însă exprimă credința în nemurire și în existența unei puteri supreme, care este isvorul vieții și al tuturor lucrurilor, și pe care religioana o numește Dumnezeu, iar filosofia o numește, bine sau rău, cauză primară sau alt-fel.

Ca stil, o repet poezia d-tale însă e frumoasă.

Frumoase cu deosebire sunt, între altele, versurile:

Privind în ochii ei, mal gingași ca blândeile scripșir din stelo,
Intregul univers vibrat-a de spasmul fericirii mele.

Mi s'a părut că universul cel nesfârșit sunt însu-mi eu.

Și am simțit în mine taina puterelor lui Dumnezeu.»

Și numai o clipă de asemenea lumină și fericire e de ajuns ca să dea o valoare nesfârșit de mare unei vieți întregi.

* * *

O altă poezie a *D-tale*, tot asupra unei teme filosofice și religioase, este Rugăciunea, publicată de curând în Epoca; iarăși o frumoasă poezie, mai ales sfârșitul. Dar nici aci nu se vede cugetarea adevărat filosofică și, prin urmare, adevărat morală, a omului modern, pentru care moartea, venită la timpul său, pe cale firească, e o lege a naturii, un bine și chiar o condițiune a vieții și valorii ei. . . . .

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
Cu această ocaziune primește, Domnule Becescu, felicitările mele pentru frumosul *d-tale* început literar; eu îți urez o coroană de laur.

Al Dumitale stimător

M. STRAJAN.

Câmpina, Aprilie 901.

*) Subscriu cu plăcere recunoscând talentul foarte remarcabil al *d-tui* Becescu.

B. P. HASDEU.

*) Scrise pe lista de subscripție ce s'a trimis *D-tui* Hasdeu.

(Nota Comitetului).

STIMATE DOMNULE BECESCU,

... Talentul D-tale e incontestabil și l-am apreciat și eu, ca și ceilalți . . . . .

Interesul care ți l'au arătat «Convorbirile» până acum, îl vor păstra și de aci înainte și te rog să crezi că ne faci o plăcere de câte ori ne trimiți câte ceva....

Al Dumitale devotat
J. BOGDAN.

București, Aprilie 1901.

JUBITE DOMNULE,

Ceți-am *) poemul ce mi-ai făcut plăcerea a 'mă trimite.

De sigur nu de la mine îți va veni ceea ce numești «moartea curagiului», căci mi-a plăcut lucrarea. Ești permît numai a te face atent la unele mici incorecțiuni, fie de eugetare, fie formali.

Eată-le:

Versul 3 «In tomnatica adiere.»

Nu crezi că «adierea» are în sine ceva văratec iar nu tomnatec?

Versul 5: «Suspînul agoniței» nu este liniștit. Comparațiunea eronată.

«Doarme zimbînd galeș
Scânteirilor din soare» . . . . .

Dar în versurile de mai sus se spune că:

«Soarele pierînd cu'ncetul» . . . . .

Pare că este aci antinomie.

«Suspînînd incetîșor.»

Incetîșor nu mă mulțămesc.....

«Invelită 'ntr'o năframă».

Năframa e o basma mică. Cum se poate învăli o

*) «Din dragoste».

fată 'ntr'o năframă? Doară capul, dar fețele nu pōrtă broboade.

Imprejurul unui foc «tăinuind».....

Nu înțeleg: poate voiți să diceți «sfătuind»?

«Un moșneag «resmat» pe-o mână.»

Prea este mare licența în «resmat» în loc de «razimat.»

Dar de felul acestor mici incorecțiuni mă pot fi semnalate și altele. E de prisos a le înșira aci.

Sunt convins că o*) nouă reviziune a lucrărei, va face din ea o poemă, care să arate ori-cuî talentul D-tale de a scrie versuri curgătoare, pline de icône minunate.

Deci «viața curagiului!» dar muncă mă necruțată și..... nepripire. Giurvaergiu este poetul: nu dintr'o bucată neciocănită mult și cu arta, dă giurvaergiu, o-pera lui.....

Sunt mulțămît că te-am citit. Voi fi însă și mă mulțămît dacă amicalele mele observări departe de a te fi jignit, te vor fi îndemnat și la mă bine.

Cu toată iubirea te salut

Y. A. JRECHIA.

1901.

D-LUI FLORIAN J. BECESCU

Societatea «Arhiva» vă încurajează să continuați.... Acești mare ușurință în vers și o formă destul de frumoasă.

Al D-voastră . . .

AL. P. XENOPOL.

*) Poema a fost măl tîrziu revăzută. (Nota autorului).

15 Aprilie, 1901.

JUBITE DOMNULE BECESCU,

Am fost foarte plăcut surprins de distinsa onoare ce-mi faci, dedicându-mă una din nemuritoarele d-tale poezii.

Am cetit-o aseară în Epoca. Frumoasă, dar tristă prea pesimistă, adevărat Schopenhaueriană.

Pe cât pot ști pînă acum însă, și-mi place a crede că nici în viitor, nu acesta va fi tonul dominant al poeziilor d-tale. Fie-ne de ajuns cu Eminescu. De altfel această notă e ceva fatal, independent de voința oamenilor, în viața unei națiuni, ca și a unei persoane de dorit este numai, să nu fie nota caracteristică.

Primește, iubite Domnule Becescu, salutările mele și te rog să mă numeri între amicii D-tale.

M. STRAJAN.

VISE ȘI LACRIMI

Să nu te mai deștepți din vis!

I.

Sint oameni care duși d'un gând,
D'un vis frumos, d'un dor curat,
Prin lumne, 'nrezători străbat
Și pier, *nemîngiați*, plîngînd.

Vai, când visările iubite
Răsar și pier așa curînd,
Te miri de ce-or mai fi născînd
Făpturi așa nenorocite!

.....

II.

Viața-i un pustiū abis,
Azi, visul măi încîntă firea;
Tu cel ce cauți fericirea
Să nu te mai deștepți din vis!

Srisoarea I.

Cititorului

I

Tu mă 'ntrebi, icoană blindă, de ce jalnic mă-este scrisul....

De-al pricepe rostul vieții, de-al putea pricepe visul
 Ce nici pana de maestru n'o să poată să 'l descrie,—
 De-al putea 'nțelege gândul unui «mort» pe-o lume vie,
 Unui leă străpuns de sulii îngezind într'o Sahară,
 Mi-al pricepe multe doruri ce de mult mă zburciumară,
 Al vedea și tu că 'n viață totu-l gol și totu-l trist
 Și, simțind nemărginirea unui suflet de artist,
 Al sbura cu mine-alături, duși de muza mea măeastră,
 Prin oceanele de stele de pe bolta lor albastră,
 Printre razele de aur, făurindu-ți altă lume—
 Umbră plină de mistere, fără formă, fără nume,—
 Al sorbi, nimit de farmec, respirația lor divină
 Aștrilor eterni în spațiu ca eterna lor lumină,
 Și cu sufletul vibrându-ți într'o dulce tremurare,
 Ca și lumea lor eternă te-ai simți atunci de mare.
 Incălzit de acări fisfinte, inzeit de strălucire.
 Al simți cum trupul fraged se destramă 'n mii de fire
 Ce s'ar pierde 'n nesfârșitul haos unde dorm zefirii,
 În eter scâldat de farmec și de raza nemuririi.
 Dubul văduvit de corpu-și, pe cărări nestrăbătute
 Ar pluti din sferă 'n sferă către lumi necunoscute:
 Zările și-ar prinde firea într'o haș de parfumuri,
 Zinele cu ochi albaștri te-ar opri, zimbînd, pe drumuri,
 Luna și-ar întinde mreje, aștrii vrea-r-ar să te soarbă,
 Însă tu, hrănit de gândul și de patima ta oarbă,

Al zîmbi cu nepăsarea unui om din lume dus
 Și te-ai avînta fantastic tot mai sus și tot mai sus,
 Doar voi da de țărnuț lumii și de cel ce-a zis «să fie!»

.....
 Visul tău ar fi atunci un delir, o nebunie,
 Ai fi 'n culmea unui munte plăsmuit de utopiști
 Și 'n momentele acelea n'ai mai ști de mai există!
 ..... O, de-ar ține-o vecinicie sborul tău sublim prin haos,
 N'ai dori simțirei tale nici o clipă de repaos,
 Pînă cînd cu repezirea unui nor de vînt gonit,
 Duhul tău răpus de spasaturi s'ar topi în infinit.

.....
 Înșă cînd din fermecatul vis al lumilor albastre,
 Vre-un dor și-ar pune 'n față tristul țărnuț al lumii noastre,
 Te-ar convinge că ești robul vieții pline de restriți,
 Că ești om ca ori și care, că ai formă, că există;
 Că nebuna ta dorință, fericirea ta visată
 N'o să aibă 'ndeplinire p'astă lume *nictodată*,
 Cum ai plînge ca și mine, cu amar la colțul buzi,
 Pe ruina existenței vaporeaselor iluzii!
 Cum și-ar arde 'n flacări pieptul, și-ar albi la tîmple părul
 Cînd silit ai fi să cauți prin taverne: *adevărul*,—
 Cînd în loc de zîne blonde închegate printre stele
 Și-ar zîmbi destrăbălarea rexfățindu-se 'n dantele
 Ori păpușile de ceară care *'și vînd perversitatea....*

.....
 Cînd ai fi silit ca mine să cerșești la lupi dreptatea....

.....
 Cînd și-ar fi tovarăși fanții pomădași, de vlagă supși,
 Cînd ciudata poftă-a gurii te-ar împinge să te lupți,
 Tu, un miel hrănit cu visuri, cu vampiri setoși de sînge;
 În așa societate, cum n'ai scie, cum n'ai plînge! ?

II.

Tu ești—poate—dintre-aceia ce-au scăpat fieroasei turme,
 Pește firea ta naivă vremea trece fără urme;
 Viețuind în sfera-ți strîmtă, răul rar o să te-atingă;
 Pește viața-mi vestejită fuști morții stați să ningă!

Și-aă să ningă 'n scurtă vreme... Mă nutresc—sint anî, de-a-
rindul—

Cu otrava cea mai lentă, dar puternică; cu gîndul,
Ca să cad pe nesimțite iar in dulcele meu vis
Ce mi-a stors din pană lacrimi din momentul cînd am scris.

In vîrtejul vecinicii or veni și vremi mai bune...
Pin'atunci, văzînd cu ochii, steaua mea pe cer apune
Și nu știu ce dor mă 'ndeamnă să mă văd p'un nour dus:
Poate sufletul—sărmanul—mî-a rămas acolo sus!

Tu mă 'ntrebî icoană blindă de ce jalnic mi-este scrisul...
Mișcă-ți fibrele gîndirii... mî-al văzut acuma visul.

Și eu visez!

Sînt oameni căroră durerea
Le-a fost și mamă și părinte,
Și de-aă pierdut iluzii sfinte,
In vis găsit-aă mîngîierea.

Plutînd pe jalnice abise,
Și oă visez—și dacă rost
N'auzî în lume, e c'am fost
Un nesfîrșit țsvor de vise.

Prozaice..... adevăruri

D-lui M. Strajan

Lume ?

Ocna părăsită, unde zac și în veci suspină
Trecătoarele ființe condamnate *fără vină*,
Chinuite fără milă, azi și mâine ca și ieri,
De pigmei cu aceleași chipuri prefăcuți în temniceri?

Lume ?

Cușca zăvorâtă, nesfârșita subterană
Unde fiarele flămînde se sfișie pentru hrană,
Unde dreptul e minciună, unde cinstea templu n'are,
Totul fiind în voia celui mai sălbatic și mai tare ?

Oamenii ?

Forme mișcătoare ascultînd dorința gurii
Care i-a făcut în taină instrumentele naturii,
Vecinicei naturi ce-avea i-a purtat și-i poartă 'n jug
Și privește, rîzătoare, cum se nasc și se distrug.

* * *

Cîte drame pentru o pîine! ? Cîte lupte'ngrozitoare! ?
Cîți «Christoși» atrași la rele de năpraznica viltoare
A mizeriei! și cîtor nu le-a pus în mîini—cuțitul,
Dorul viū al existenței care-aprinde pe-amorțitul
Suflet fără de nădejde, stăpînit de pofta gurii,
Ne 'nțeleasă și eternă ca și poftele naturii! ?

Christ, cerească plămuire ce curaj în piept ne-adoce,
Dacă Jidoviū, pe vremuri, te-aū înfipt de viū pe cruce,
În mijlocul lunei noastre dac'ar fi din nou să cazī,
În deșert 'ți-ai stinge glasul și-ai pieri *de foame* azi,
Azi cînd armele moralei: balamucul și spitalul,
Aū sdrobit mai multe inimi ca otrava și pumnalul.

Burghez și Proletar.

Noaptea 'ntinde negre pînze peste firea amorțită
De gerosul vînt al iernei. Pe o stradă părăsită,
Unde trecătoru 'și poartă mersul tainic și grăbit,
Un moșneag, cu barba albă și cu trupul gîrbovit,
Mergea-abia ducînd povara amărăitei sale vieți,
Implorînd c'o voce stinsă, ajutor de la drumeți.....
Timpul cu penelu-î aspru a pictat pe a lui figură,
Zbîrcituri, neșterse urme,—iar a traiului tortură
I-a boit cu galben fața—o boia ce nu se șterge—
Incît par'că vezi 'nainte un cadavru care merge!
Tremurînd el poartă firul nesfîrșitului său chin
Și din peptu-î, cîte-odată, scoate-un lung și trist suspin.

Țurțuri lungi se prînd la strașini, vîntul rece jalnic pînge.
Cerșetorul simte 'n corpu-î vlaga vieții cum se sînge
Și pătruns de-asprimea iernei, cade 'n neaună amorțit.
De pe cer, o stea palidă a 'ncetat din licărit.....

* * *

Iată-acum, din susul stradei, o trăsură se arată....
Înăuntru-î o cocoană sclivisită și pudrată.
Caii ageri și sălbatici, cu priviri ce varsă foc,
Plini de spaimă, de odată sforăind opresc în loc.
—Ferentz dar ce 'nseamnă asta, de opriși trăsura 'n drum?
—Un moșneag beat, kokonițe! No, che'mî vine să'l sugrum:
Stă trîntit ca o potae, bețivanul, jos pe strade,
Și, de beat ce e, nu simte nici che dorme pe zapade!
—«Ocolește'l, dă'l deoparte.....Ah! ce accident fatal!

Și voiam în astă seară să fiu cea dintîiu la bal!

.....
Aî, mai iute, fă ce-î face, dă 'l deoparte pe mișel;
Iar de n'o grăbi să plece, să mîi caii peste el.
Sări jos atunci slugoiul cel cu inima de ghiață,
Și lovindu'l cu piciorul, îi dă palme peste față.
Cerșetorul privi jalnic și în ochiū-î stins dar mare,
Cîteai sbuciumul vieței omenirii proletare.....

.....
Apoi, gînduri fericite mintea 'n cet i-o împresoară,
Și prin vis acum el vede traiul lui deodinioară,
Cînd avea și el o casă și trăia din munca lui,
Nu ca azi, golan pe drumuri, cerșind mila ori și cui.
O viață 'ntreagă acuma el o simte, o trăește,
Și învălit de vrajea caldă a trecutului, zimbește,
Pînă cînd suflarea iernii îi amoarte toată firea
Și fiorii dulci ai morții îi coprind încet simțirea.

.....
Peste fața-î înlemnită, raza lunii se rasfrînge.....
Numai vîntul, printre ramuri, este singurul ce pînge!'

Nefericirii

Menirea vieții toți o știm:
Trăești în lume ca să mori,
Dar pîn 'atuncea noi murim
De mii de ori.

Nemurire

Gîndirea-mî vecinic călătoare,
Prin noaptea vremii 'și face drum,
Și văd regate 'nfloritoare
Reduse 'n pulbere și scrum.

Martiri ai sîntelor credințe,
Eroi ce-aū desrobit popoare....
Pe toți s'așterne, ca o pînză,
Eterna lumei nepăsare!

Pe cei ce-aū scris o lume nouă,
I-a stins povara intristării,
Maeștrii artei dorm cu toții
Pierduți în negura uitării,

Și-arare ori, cînd interesul
Voește a 'ntinde stăpînire,
Eroi, artiști, închiși în vorbe,
Apar spre scurtă amintire.

N'are leac!

— «Să trăiască veselia!

Noroc puică!

Să trăiți flăcăi și fete....

Ad'să beați o leac'de țuică,

Că mi-e sete»

— «Lasă țuica la pustia

Măi creștine!

Vezi de treabă, nu te face....

O'o să 'ți fie mult măi bine—

Și dă'mi pace!

— «Dă'mi atuncea o guriță,

Că mi-e sete!

Tu mă faci să 'mă pierd răbdarea!

Ca și țuica să mă 'mbete

Sărutarea».

— «Fugi d'acilea măi Bădiță!

Uite.... mări!....

N'ai fi vrînd să 'ți faci de hac?

Căci beția sărutării

N'are leac!

Pastel

S'a stins a firii veselie,

Și-acum, pe moartele ruine,

Urșuza toamnă 'ncet revine

Cu trista ei melancolie.

Atîtea farmece-amorțite

Sub cerul rece, plumburiu!

Zăvoială șuieră-a pustiu

Cernîndu-'și frunzele pălite.

În ciripiri întristătoare,

Un stol de pasări rebegite,

Jelesc, prin crengile 'negrite,

Trecuta timpului splendoare.

Pîrîul murmură 'n neștire,

Scurgîndu-'și undele în ropot,

Și dinspre vechea monastire

Duios resună-un glas de clopot.

Pacosfe

Ași vrea să zbor în cer, odată,
Așa, prin nori, ca o săgeată,
Să 'ntreb pe bunul Dumnezeu:
Au nu's ca ceilalți-om-și eu?
Și nu-i, la toți, el-tată?

Sînt om cu casă grea, măi vere,
Muncesc și eu după putere,
Și-așa împovorat cum sînt,
Aveam un petec de pămînt,
Intreaga mea avere!

De cum a dat în primăvară,
Eșii cu-aî miei în cîmp afară:
Țineam de plug, munceam din greu....
Trăgeam nădejde, de, și eu,
Să 'mî dea un rod la vară.

Crescuse plin și mindru lanul
De grîu. Aveam de traiu tot anul!
Curaj în pieptul meu simțeam
Așa frumos cînd îl vedeam
Și galben ca șofranul!

Ce fură ochii miei să vadă!....
Potop de ploî încep să cadă,
Și o piatră mare cît un ou

Și-un fulger... de 'mî trăzni și un boû
Ce rumega 'n ogradă.

Și 'mî rupse holda cît ai zice;
Mai aibi curaj—de poți—voinice!
Pe locul lanului de grîu,
Acuma curge un pîrîu
Amestecat cu spice.

Un om sărac nu 'și află locul
Pe ăst pămînt—bătu l'ar focul!
Mai poți să suferi și să taci
Cînd rău îți iese tot ce faci
Și nu'ți găsești norocul?

Spunea bunică-meu și tata,
Că or-ce lucru 'și are plata....
Ce fu pedeapsa mea de acum?
A fost doar tata hoț la drum
Să-i sufer eu rsăplata?

De-aș fi eu numa 'n bătătură,
Nu m'aș jeli cu-atîta ură,
N'ași duce grije c'am să mor:
Cînd ești un suflet, e ușor
Să 'ndestulezi o gură.

Sînt om și eu, n'oi fi doar cîine!
Și mă gîndesc cu jale, mîine,
Copii toți cum s'or trezi
Din somn, purced în zorî de zi
Și vin să 'mî ceară piine!

Visul unui bătrîn

Abătut și stins la față, un bătrîn albit de anî,
 Stă pe-o bancă învechită în umbrișul de castani
 Carî 'mpodobesc șoseaua. Ochii-î triști prin aer cată,
 Par'e'ar vrea, cu-a lor privire, pînza zărei s'o străbată.
 Lumea n'are nici un farmec pentru dînsul; toate's reci,
 Căci văpaia tinereții i s'a stins în piept pe veci,
 Și dacă prin cîmpul vieții pașii vrea să și-i mai poarte,
 Il îndeamnă, singur numai, dorul vremurilor moarte.
 Azi natura e în floare: sbor prin aer rîndunele,
 Și prin crengile 'nflorite, un concert de păsărele
 Întonează cu viers dulce, imnuri calde de amor,
 Îmbiînd la fericire pe vrăjitul trecător.
 De pe bolta azurie raze de aur se coboară,
 Din pămînt se răspîndește un miros de primăvară,
 Și, pe cînd pe dinainte-i, trece lume rînduri, rînduri,
 El apleacă, cu tristețe, capu-î alb coprins de gînduri,
 Și rezmiîndu-l într'o mîină, pleoapa ochilor și-a 'nchis.

Mintea lui acum o 'ncîntă fericirea unui vis....
 Se făcea că iar e tînăr: pe un crîng albit de lună,
 Rătăcea prin iarba verde cu iubita-î dimpreună.
 Crîngul revărsa în aer un parfum îmbătător
 Și pe cerul plin de stele nu zăreaî un pic de nor.
 El, strîngînd'o cald la sînu-î năbușit de fericire,
 Printre caldele săruturi șoptea vorbe de iubire,
 Oglîndindu-și vesel ochii în privirile fecioarii,
 Amețit de voluptosul cîntec al privighetoarii....

De odată crîngul pierde din frumoasa-î reverie,
 Tocmai cum se schimbă 'n teatru un tablou de feerie;
 Prins în vraja amintirii, el privește, cu nesațiu,
 Anî sburînd pe dinainte-î ca un nor gonit prin spațiu...
 Un copil îi sare 'n brațe și de gîtu-î se acată,
 Iar el, beat de fericire, îl sărută, îl resfață,
 Și îi pare-o melodie îngerească, depărtată,
 Cînd micuțul se trudește să rostească vorba: tată!...
 Copilașul crește, crește, ca un crin în luna Maiu —
 Îngeraș sglobiî și vesel cu ochi verzi și păr bălaiu.
 De-î în vis sau de-î aievea, gîndul lui ar vrea să știe,
 Și 'ncîntat, acum bătrînul rîde 'n barba-î argintie,
 Și n'ar vrea să mai dorească fericirea nimănuî,
 Căci el vede bine 'n față: suflet viu din carnea lui ....

Un văl negru de tristețe i s'a 'ntins acum pe frunte,
 Semnul dureros al unor sbuciumări interne, crunte;
 Firul visului de aur, a pierit, s'a rupt de odată,
 Și în mintea-î aiurită jalnicî vremuri i s'arată....

Erea iarnă. Fulgi de neaună din văzduhul alb se cern
 Și 'n vârtej purtați de orivăț peste cîmpuri se astern
 Cu grabire; pe alocuri, în mormane staî grămadă,
 Înelind tăcuta fire cu o mantă de zăpadă.
 El, surprins de aspra vreme, pe un cîmp pustiu aleargă
 Rebegit de 'nzăpădirea ce-î împiedică să meargă,
 Și privirea-î nu 'ntilnește de cit albe flori de ghiăță
 Pe cînd vîntul viscolește biciuîndu-l peste față;
 Doar, prin zarea fumurie, un pîbeag și falnic corb
 Croncănînd a dor și-a jale, se avîntă 'n spațiu—orb.
 Însă vîntul nu-l doboară, iar de frig puțin îi pasă
 În dorința ce-o nutrește să se vadă ajuns acasă,
 Și să luptă cu zăpada, făcînd pasul larg și drept,
 Încălzit de focul sacru ce-î ardea acum în piept.
 Nu 'și văzuse copilașul nici soția, de doi anî,

Căci plecase unde traiul mină oamenii sărmani,
 Și acum cu avere strînsă, mulțumit și doritor,
 Se grăbea s'ajungă acasă, s'o întindă 'n fața lor,
 Sărutîndu-i; să le zică cu un aer părintesc:
 «Iată fructul muncii mele! Luați'l voi, căci vă iubesc!
 Fericirea-î storce lacrimi arzătoare, și la gîndul
 Bucuriei ce-au să simtă cei d'acas'atunci vîzîndu'l,
 Calzi fiori îi curg prin vine cu iuteală amețitoare,
 Și zorește fără preget par'c'ar vrea prin vînt să sboare.
 Printre norii de zăpadă, gîndu-î fuge neclintit
 Și în zare 'și vede casa ca un punct nedeslușit....

.....
 A sosit, în fine..... iat'o! groasnic inima-î palpită....
 Dumnezeu, oroare! vede casa lui cernită....
 Ca un leu rănit s'avîntă ars de o crudă bănuială
 Și intrînd.... își vede soața leșinată pe podeală....
 Către-o masă 'ndoliată, ochii plini de spaimă-i fug,
 Și 'și revede copilașul așezat într'un coșciug.
 Peste fața-î înlemnită cu-o zimbire tristă, blindă,
 Respîndea palide raze o feștilă fumeșindă....
 Ca străpuns de mii de sulii, l'a 'nșepat în piept un dor,
 Și 'n nebuna lui nîmire a țipat îngrozitor:
 Peste creeru-î în flăcări, noapte tristă s'abătuse.

.....
 Un moment după aceia, visul groasnic dispăruse....
 Și-a oftat din greș bătrînul scos din trista lui visare,
 A runcînd priviri în juru-î cu 'ndoială și mirare!

* * *
 Se 'noptase. Pe-o ruină jalnic țipă cucuveaua,
 Lampioanele aprinse pînă 'n fund albeau șoseaua;
 Dintre nori ivită, luna, blonda stelelor măiastră,
 Revărsa potop de raze de pe bolta ei albastră,
 Prin aleia răcorită de șegalnicul zefir,
 Zîmbitoare și senină ca o frunte de martir.

Te luptă!

O, muritor ce 'n drumul vieții—
 Un drum greoiu, obositor—
 Alergi cu pas șovăitor,
 Mihnit din floarea tinereții,—
 Copil naiv ce plîngi ades,
 În simplitatea ta, destinul
 Ce te-a ursit să suferi chinul
 Acestui drum de ne 'nșeles;

Nu plinge! Soarta nu-î de vină!
 Iar traiul de-î obositor,
 Te luptă: lupta e lumină
 Menirea noastră-a tutulor.

* * *

În calea vieții ce te-aruncă
 Spre țelul vecinic ne pătruns,
 Un dar frumos găsești ascuns,
 Dar nu 'l cîștigi de cît prin muncă!
 Și-atunci, în clipa fericirii,
 Te simți vioiu și renăscut
 Și 'ți uiți durerea din trecut,
 Că pieri 'n noaptea amintirii.
 Se simte fericit eroul
 Ajuns pe-al visurilor deal;
 E trist dar și măreț tabloul
 Cînd pieri strivit de ideal!

T a t ă

Abia făcuse bietul oastea....
 Puseseam gând ca, zilele-astea,
 Să 'l dau și eu la casa lui;
 Dar cînd vr'un gând în cap îți puî,
 Îți ese 'n drum năpastea!

Atîtea 'n cap mî se adună!....
 Se tot plîngea de-acum o lună,
 Că 'l ține rău un junghîu în piept;
 De-atunci mi-a năzărit-spun drep—
 Că nu-î a fi d'a bună.

Am încercat, mă știe satul,
 Cu doftorîi, cu descintatul,
 Am colindat orașul tot :
 Mi-aũ spus cu toții că, nu pot
 Să'mî vindece băiatul!

O, nu-î nimica pe sub soare
 Cu jalea mea să se măsoare;
 Copilul meu,—viața mea,
 Nădejdea ce 'mî mai rămînea,—
 Să 'l văd acum că moare!

'L-am îngrijit, cum știe-un tată,
 Ca nici o frunză să nu 'l bată,
 Să n'aibă altul ca al meu;
 Și-acum..... să'l iee Dumnezeu,
 Să nu'l mai văd vre-o-dată!?

Amară, vai, imî fuse partea!
 Așa-se vede-scrie în cartea
 Unui nemernic muncitor....
 Puseseam gîndu să'l însor,
 Și-acu.... 'l însor cu moartea!

De ce n'am eu putere mare
 Să-î dau viața c'o suflare?
 'I-ași da tot singele din vine,
 'I-ași da și sufletul din mine,
 De-ași ști că-î dau scăpare!

Și cite 'n lumea asta 'ncap
 I le-aș aduce ca să 'l scap....
 Coșciug în loc de cununii!?
 Curat, m'apucă nebunii
 Să 'mî iaũ și lumea 'n cap!

O, Doamne, mila ta'ți arată
 De ți-am greșit ceva vre-odată,
 Și ține'l, Doamne, printre vii,
 Căci numai tu—Părinte—știi
 Cît suferă un tată“!

Pesie riū

A'noptat. O dulce boare,
 Cu miros de garofiță,
 Mișcă frunza la anini,—
 Florilor—ca buni vecini—
 Ea le dă o sărutare
 Pe guriță.

Lunca 'n freinăt lin șoptește...
 De pe cerul cristalin
 Sclipesc stele vii și multe,
 Luna dornică s'asculte
 Taina florilor, zîmbește
 Din senin.

In desis, privighetoarea
 Cîntă dulce și vioiū :
 Luna șade'n loc uimită,
 Eū, din umbra tăinuită,
 Fericit, respir răcoarea
 Din zăvoiū.

O stelufă, din oceanul
 Lor, pornește spre pădure...
 Și cum stai așa a lene,
 M'a atins Morfeu la gene
 Și se iuptă—hoțomanul—
 Să mă fure...

Vîntul leneș trece acuma
 Printre frunze, fișind...
 Luna varsă somn și vraje,
 Numai Argeșul, de straje,
 Peste mal aruncă spuma,
 Plescăind.

Ce dor nebun!

Maî am acum un singur dor:
Să n'am amici şi... plîngător,
Durerea vieţii să 'mî alin,—
Dar, totuşi, vecinic să suspin
De dorul lor!

Ce dor nebun, sălbatic dor:
Să n'am părinţi! Rătăcitor
Pe căi ce 'n lume se întind,
S'alerg de apururi pribegind
De dorul lor!

Să n'am iubită—ochi althei—
De-ar fi regină 'ntre femei!
Visînd'o 'n traiul meu stingher,
S'o cînt mereu şi—apoi să pier
De dorul ei!

Ca'n sarcofagul unei mumii
Inchis pe veci de acei ce'nving,
Retras din lume, să mă sting
De dorul lumii!

Srisoarea II

Cînd eşti trist şi cînd durerea vine 'n suflet şi se 'nchiagă,
Cînd suspini de doruri multe, fire blindă şi pribeagă,
Cînd ai vrea din sfera lumii să dispari într'o clipită,
Existenţă ne'nţeleasă, purerea nenorocită;
Cînd de apururi, împrejur-ţi defilează 'n dans satanic,
Fiare dornice de sînge, învelite c'un zăbranic
Falş ca şi surisul dulce fluturînd pe amara gură
Ce 'n acelea-şi două clipe te sărută şi te injură,—
Ai—sărmane—atunci puterea de'fi topeşte 'n suflet dorul
Şi pornirile gîndirii le sfărămă cu piciorul,
Toarnă ghiaţa mulţumirii peste focul tău nestins,
Ce l'ar stînge numai stînsul razei care l'a aprins;
Şi sub masca veselief, dacă simţi de a scri nevoe,
Plăznueste vre-o poveste a la Robinson Crusoe.
Ori vre-o gingaşe idilă, risipind pe foi cerneala,
Măştilor nesimţitoare să le svinturî plictiseala.
Pe cînd tu, intins pe scînduri, în dureri necunoscute,
Nici în vis nu vezi vre-o mîină să te 'ndemne, să te ajute.

* * *

Răscolind cu dinadînsul junga vremilor ispravă:
N'a fost jale mai adîncă, n'a fost luptă mai grozavă
Ca în veacul nostru searbăd şi la faţă şi la glas,
Că, te mirî, din fala vieţii ce virtute-a mai rămas?
Te 'ngrozeşte nepăsarea unui neam ce n'are pace
Şi în orbirea lui nu ştie nici ce vrea şi nici ce-i place.

Prin unghere tînuite, se cloceşte 'n întuneric
Cuibul crimelor născînde dintr'un simţ holnav, isteric.
Acolo, din creeri putrezi, se urzeşte firul sorţii,
Ce te 'nalţă 'n tron de aur ori te asvirle 'n lumea morţii;
Acolo, în taina nopţii, mama 'şi gîtue născutul,
Tatăl, beat d'un josnic viciu, îşi împrăştie avutul,
Şi copil-i mor de foame, rebegiţi la uşi strolne,
Ori se 'nomolesc da 'ntregul în necinste şi 'n ruşine.
În alcov, soţia «castă», prinsă 'n braţe desfrîinate,

Otrăvește simțimintul unei inimă nepătate,
 Și cu gând de șearpe 'n suflet, la lumină de felinare,
 Vr'un amic mai bun d'al casei te pindește pe cărare.
 Iar când soarele își cernă călduroșii fulgi de aur
 Peste valea suferinței, inamicul ți-e «tezaur»,
 Dulcinea, despletită lingează duios pe-o pernă,
 Printre «noile» săruturi jură dragoste eternă,—
 Frații veseli se sărută, peste tot s'a 'ntins iubirea,
 Le citești la toți pe frunte și pe buze: fericirea.
 Pe atâtea piepturi *goale* clocotinde de minie,
 Raza zilei le 'nfrățește c'o ciudată armonie....
 A fost vreme când vrăjmașul te pindea la drumul mare;
 Azi, o vorbă te omcară, astăzi totul e: trădare,
 Ris sardonice, foc de pae; azi, în lupta ta curată
 Ești învins pe neștiute de-o scrisoare parfumată.

.....
 .....
 Și mai cereți flori de artă, frumuseți nemuritoare,
 De la cel ce 'și poartă 'n zdrențe umbra lui suferitoare,
 De la cel ce, plin de jale, cată lumea 'n alte sfere,
 Ingrozit de josnicia astei clipe efemere!?

* * *

Astăzi când, setos de slavă, te insultă 'n osanale,
 Ori te laudă 'n insulte vr'un evreu de la jurnale,
 Înșelînd naivitatea amorțitului norod:
 Cum că arta s'ar întinde ca o ghiată în calapod;
 Când prostia ține sceptrul iar virtutea e povară,
 Coarda lirei fermecate a 'ncetat să mai tresară:
 Sfînta faclă a poeziei pierde 'n noaptea neființii,
 Cîntăreții scot din liră melodia suferinții,
 Și 'n mijlocul clocotirei de porniri desgustătoare,
 Versul lor e agonia, plînsul veacului ce moare.

Visător nenorocit....

De 'ntilnești în cale piedici, luptă, nu te 'nspăiminta!
 Greu putea-vor înțelege gîndul tău și firea ta,
 «Toți acei ce 'noată astăzi într'a lumii mare baltă»—
 Muritori lipsiți de-o grije mai curată, mai înaltă.
 Dacă 'n sdrențe mor eroii, dacă-astăzi-canibali
 Își ascund netrebnicia sub eșarfe și medalii,
 Dacă teama neînvinții a stîns flacăra iubirii,
 Dacă lupta mișelească e coprinsă 'n legea firii,—
 Tu, de poți, omoară 'ți teama, curmă 'ți gîndul chinuit,
 Și inbește, bea și cîntă.... visător nenorocit!

L. Invernice 1899

Fericire

Fericire, fericire, dac' ai fi ori nu creiată,
Tu trăești în pieptul nostru și te stingi cu noi odată...
Prinse 'n vrajea-ți, câte inimi n'au oftat de cînd e firea?
Tu ești farul enigmatic ce conduce omenirea.
Pentru tine, cîte crime, cîte lupte-aci sub soare!
Cîtă liniște sdrobotit-a umbra ta amăjitoare!
Cîte aripi arse 'n para dulce-a flacărilor tale!
Pentru tine-atîtea lacrimi scurs-au ochii plini de jale,
Că, de n'ar fi fost pe lume, focul soarelui și vîntul,
Ar fi curs un rîu năprasnic revărsat pe tot pămîntul.

Fericire, fericire, nimic prins în vorbă seacă,
Multe miî de ani trecut-au și tot miî o să mai treacă,
Pînă cînd, secînd isvorul ce de dorul tău suspină,
Fermecata ta iconă s'o preface în ruină!

Eroul de la Plevna

Invalizilor cerșetori.

Dorm văzduhurile triste pe sub pînzele de nori....
Pe șoseaua 'nzăpădită, caî cu ochi fulgerători
Trag cupele pompoase ce se pierd pe 'ntîsul drum —
Ca un fulg plutind a lene într'o negură de fum.

.....
Isvorite din adîncuri pică stele de zăpadă....
Printre fanții plini de patimi ce se vîntură pe stradă,
Un moșneag cu barba albă trece 'ncet și tremurînd,
În slăbiți-î ochi sclipește agonia unui gînd.

.....
Brațul lui sluji pe vremuri ca să apere o țară,
Și ce trist își amintește viața lui de-odinioară,
Cînd cu dorul țării 'n suflet și cu focul morții 'n spadă,
Printre viforul de gloanțe ce sburaă spre el grămadă,
S'avînta nebun ca leul cînd în luptă grea s'avîntă,
Ca voinicul din poveste ce nimic nu 'l înspăimîntă.
Țîșnea sîngele din piepturi, picaă morți în jurul lui,
Dar el... vecinie înainte, ars de para dorului
De-a vedea prin fum de tunuri și în șgomot de uralo,
Strălucind pe-un nimb de aur libertatea țării sale.

.....
Timp trecu apoi și lupta și-a 'nvălit atunci tabloul....
Pe un pat, rănit de moartă, ce senin zîmbea eroul!

Cînd i-aŭ spus isprava luptei, îngtună cu glas pierdut:
 «Pot să mor!» Destinul însă, zeu tiran și prefăcut,
 L'a smuls morții ca să'l dea viilor «bogați» la număr,
 Și-a scăpat viteazul nostru dar o' un glonț rămas în umăr.
 Cînd, cu ochii stinși de boală, strîns în haine reformate,
 La plecare, Generalul îl bătu, zîmbind, pe spate,—
 Țara recunoscătoare pentru tot ce vru să-î ia,
 Pe tunica-î sdrențuită i-atîrnă «medalia»
 Și-astfel răsplătit eroul cum răsplată alta nu-î,
 A pornit tușind a groapă colo 'n văi spre satul lui.

Dar, se pare că norocul de ce-î orb mai mult orbise,
 Căci-crezîndu'l mort în oaste-mama lui de dor murise.
 Nici cînd gloanțele vrăjmașe «drum» în pieptul lui făcuseră,
 N'a 'ncercat așa durere! N'a simțit vre-odată ură
 Mai amară contra sorții ce te-abate scurt din cale
 clipă ne-asteptată 'ți umple inima de jale!
 Rebegit, rămas pe drumuri și strein printre ai săi,
 Rătăci d'atunci eroul, suspinînd, prin munți și văi
 Și 'n eterna căutare a zeiței zisă «țară»,
 Isgonit din ușe 'n ușe, alungat pe poartă-afară,
 Fugărit de umbra morții, fără rost și fără hrană,
 El simți cum între umeri se deschise vechea-î rană.
 «Patria» în pieptu-î searbăd a înfipt adînc pumnalul
 De-acum poarta mîngîierei i-o deschise-trist-spitalul,
 Ca să 'l dea vieții iarăși, mai slăbit și mai bătrîn:
Din ce-a fost curaj și cinste, triste moaște mai rămîn!

* *
 *

Dorm văzduhurile triste pe sub pînzele de nori...
 Pe «șoseaua» 'nzăpădită, caî cu ochi fulgerători
 Trag cupele pompoase ce se pierd pe 'ntinsul drum,

Ca un fulg plutind a lene într'o negură de fum.

C'un toiag murdar în mîină, cu tot corpul 'n tremurare,
 Admirați virtutea țarei cum cerșeste pe trotoare,
 Și ca semn al răsplătirei—ironie mai amară!?
 Peste sdrențe-î strălucește «vitejia militară»!

Bolnav

Vnește vîntul răsvrătit
Și ploaia cade în picuri grele
De parc'ar vrea să dea sfîrșit
Vieții mele.

Imi vine acum să plîng, să strig,
D'un tremur dureros coprins:
In casă s'a făcut un frig
De par' c' a nins.

Poveștea omului

(fragment)

M'am născut din nesfîrșitul șir de forme pieritoare,
Tatăl meu e «nepătrunsul» ce se schimbă dar nu moare;
Mor și nu știu nici-odată pentru ce-am trăit! Căvîntul
Nu'l găsesc, de ce există lumea, cerul și pămîntul,—
Dar trăesc și după mintea-mi cat enigmei deslegare
Pînă cînd bobîța spumei se topește iar în mare.

. . . . .

Din neantul neființei cînd eșii adus la viață,
M'am trezit în strălucirea unui cer de dimineață
Și prin razele de aur ce vărsa mărșul soare,
Un imens tablou feeric scînteia frumos în zare....
Erea lumea, 'mi-erea dorul întrupat în forme vii,
Ereau jalea și nesomnul și durerile tîrziu
Ce păreau că tot mă chiamă cu zîmbiri neprefăcute,
De mă tot certam-sărmanul-că nu pot s'alerg mai iute.

Fermecat de privescîtea care 'mi licărea 'nainte,
Din pornirile gîndirii îmi făcui icoane sfinte
Și setos de fericirea ce'mi zîmbea ispititoare,
M'aruncaî mînat de visuri în fantastica vîltoare....

. . . . .

Dar, de ce priveam mai dornic se stîngea cîte-o scînteie,
Și, pe cînd sburam spre lume, dus de calda mea idee,
De pe cerul iluzoriu, soarele îngălbeni,
Pinza ce 'nvălea tabloul ca prin farmec se topi
Iar, prin ceața de pe ochii-mi trist spectacol mi s'arată:
Lumea 'și desvălise astfel fața ei adevărată.

Pe un țărîm, atunci, în juru-mă, temător rotit-am ochii,
Unde-ai șterge multe lacrimi cu mătasea unei rochii:
Acolo 'n palate mîndre zac întînsi, cu pieptul «gol»
Cel ce, pun gîndirii streaje și vieții monopol.

Îmbuibați și storși de simțuri-pentru ei destul o clipă-i
Să 'ți arăte moartea 'n față, rana vieții de le-o pipăi.
Cinstea lor e 'n vîrfurile spadei iar iubirea nu știu ce e,
Pentru ei o de-o-potrivă de auz «bani» ori auz «femea»,
Dumnezeul lor e «banul» pentru-un gust murdar vînzîndu',
Și spre vremi mai desfrîinate ne 'noctat îi duce gîndul.
Coconășii teșii la creier iar la cap pudrați și 'nvolți,—
De le cați înțelepciunea le 'i cunoaște-o după «colți»,
Ei în fața nedreptății hohotind își dau din umeri,
Iar de vreî cu dinadinsul anii minții să li-i numeri,
Te-'or convinge bumbii vestei și culorile cravafii;
Visul lor: un post de Vodă; titlul lor: feciorul tatii!
Și te miri cum jocosia drept în față nu le sare,
Cînd zeloși și zi și noapte țin oglinda 'n buzunare!
Îngrozit de fața lumii am pornit din noaptea pe cale,
Doritor să aflu încă taina dorurilor sale, —
Dar de-o-dată 'n calea-'mi tristă am rămas pe loc uimit:
De pe uliți, din mansarde, vaet lung și prelungit —
Răcnete de lei ce 'n peșteri lîngezînd în chin expiră
Sbuciumară pacea firii și 'n văzduh se risipiră....
Iar în fața'mi spăimîntată se adună rînduri, rînduri,
Oamenii scarbezi cu privirea strălucind de-amare gînduri.
Fața lor îngălbenită, ochii lor sîcîntetori,
Par' c' ar fi cerșit o rază de la cel ce-ascuns în nori,
Ține sceptrul barbarii și 'ntărește cu-a lui miuă
Intronarea nedreptății ce pe simțuri e stăpînă
Par'că moartea desvălise neguroasele-i morminte....!
Că trăesc în lumea vieții 'mi adusei cu greu aminte,
Și m'ași fi crezut d'un secol dus în țara viselor,
Dacă n' auzeam că glasul isbucea din pieptul lor.

— «Ce destin barbar vă leagă de-o amară viață?
De ce raza morții joacă peste-a voastră blindă față?
De ce plîngeți? Auz, durerea ce vă mișcă-asa-i de mare?»
A vibrat atunci prin aer vocea mea tremurătoare....

«Ori veniți din lumea 'n care mulți plecat-au de pe vremuri?
«Spune-mi dar, sărmană gloată, cu tăcerea-'ți mă cutre-
muri!»

— «Alții au să 'și dea vre-o seamă de ce-am fost aduși
pe lume!

Noi venim mînați de-o taină, dintr' un loc ce n' are nume,
Să hrănim cu viața noastră viul trup al lenevii,
Cînd uități murim pe drumuri, fometoși ne mor copiii.
Chinuiți de răutatea unei boale fără leac,
Noi sîntem victima forții, triști copii ai unui veac
Peste-a cărui lată frunte cu privire înfricoșată,
Alții-au scris cu-al nostru sînge cînte, drept și liber-
tate!

Cinstea lor ne fură cinstea, — dreptul lor? primească'l
sfîntul,

Dacă pentru-asa ispravă din neant ești pămîntul!
Iar de 'ntrebi de libertate, muritor naiv să ști:
Pentru noi deschisă-'i calea libertății de-a muri.»

Îngrozit de-atîta jale am pornit, plîngînd, aiurea:
Ce povești mi-au spus atuncea lunca, riul și pădurea!?

— «Auzi tu zefirul serii cum pe lanuri trist suspină?
El jalește moartea vieții frămîntată 'n glii de tină»
Imi grăi în șoapte lunca: «Ia privește 'n lung și 'n lat:
De pe frunzi sudori de sînge pică 'n lanul rourat.
Uite oameni ce n' au hrană pentru-atît amar de muncă!»
Și-am privit... Mă spăimîntase cu povestea-'i blindă luncă.
— «De cînd, p' aste mîndre lanuri, lîngătit la vale curg»
Imi grăi din valuri riul—«de cu zori pînă 'n amurg»
I-am zărit pe malul verde flămînzii și-aproape goi
Răscolind din greu pămîntul—de-a fost arșiță ori ploii,

Și cînd, morți de-atîta trudă, priveau cerul cu minie,
 'I adăpam din unda-'mi clară și 'mi spuneau durerea mie.
 O, și-atîț erea d'amarnic și de jalnic plînsul lor,
 C' am simțit un vînt de ură umflînd pînza undelor,
 De 'mi venea, sărînd din matcă, peste văi și munți să trec
 Și 'n potop de mîi de valuri universul să-'l înec!

Dar gigantic fie gîndul, cînd putere 'n brațe nu-î —
 N' aștepta 'n zadar scăparea de la mila nimănu!

Și de-atunci, doinind a jale de cu zori și pînă 'n sară,
 Din isvor hrănit cu lacrimi curge unda mea amară.»

Și de-abia sfîrșind, pădurea tresări d' un aspru freamăt.
 Ce duios grăiau ștejarii și ce trist ce jalnic geamăt
 Se 'nălța din lunca toată ca un plîns de agonie!
 Iarba, florile și lanul, tot norodul din cîmpie, —
 Vîntul pasărea și norul, în concert amețitor
 Se 'ntreceau să 'mi povestească chinul bietului popor.

Și-am fugit... simții că 'n pieptu 'mi răsărea un dor sălbatic;
 Și de-atunci, prin larga lume rătăcit-am singuratic
 Suspinînd de dorul altor lumi urzite printre stele,
 Către care 'ndrept adesea flacăra privirii mele.

În curînd stăpîna vreme va 'nveli sub grea povară,
 Amorțind, atîtea doruri ce de mult mă sbuciumară,
 Mîna morții peste gînduri va turna eterna-î pace;
 Dacă însă, din neantul ce de veci se tot preface,
 Vr' un destin urși-va iarăși să răsar în lumea vieții,—
 Mult ași vrea să 'mi lumineze albi zori ai dimineții:
 Orizontul plin de farmec unde-un vînt de re' nviere
 Va fi șters de pretutîndeni ori ce urmă de durere!

Lunei

Luna plină arde 'n zarea
 Orizontului senin,
 Revărsînd lumină dulce
 Peste-al nopței farmec lin...

Lună, lună, chip ceresc,
 Blonda nopților regină,
 Poate vecinic n'ai să știi
 Cîți te-admiră și suspină!

Lună, lună, glob de foc,
 Fericită călătoare,
 Tu zîmbești și 'n veci nimic
 Nu te mișcă, nu te doare.

Lună, lună, glob frumos
 Platitor prin lumi senine,
 Tu te-ai stinge dac'ai știi
 Cîtă jale port în mine!

A Z Î

(fragment din «Povestea omului»)

Unii nasc cu arma 'n mână, alții luptă pentru-o armă,
 Și'n beția crantei lupte, tot se strică, tot se sfarmă:
 Aci vezi un ochiș sălbatic, mai colo un altul stîns,
 Iar cînd lupta-l pe sfîrșite apoi val, de cel învins!
 Unii vor clipita vieții, alții cheia nemuririi,
 Toți mișcați de patimi oarbe își pun stavili fericii
 Și, umbrind zădărnicia acestui punct învîrtitor,
 Viețuiesc figuri ciudate care nu mai știu ce vor;
 Iar cînd firea născocoște vre-o făptură mai curată,
 Valul sparge boaba spumii în beția-l ne 'nfrînată.
 Un copil ce nu cunoaște ale vieții drumuri grele,
 Nici grăi nu poate bine și a' nvățat să te înșele,
 Răsărit abia de-o schioapă, șoară 'n brațe la femeii
 Și, d' abia știind să scrie, a 'nșelat vre-o două, trei.
 Domnișoara: păr de aur, ochi frumoși, senini ca marea,
 De la zece ani e 'n stare să'ți explice ce-i frădărea;
 Cîntea, dreptul și iubirea ei le trec de partea glumii
 Și-amîndoi răsar de-odată înrăjiți pe scena lumii.
 Tot mai drag răsună 'n piepturi glasul vremilor antice!
 Nici o liră nu mai cîntă vre-o divină Beatrice!
 Dacă barzi cu plete unse chinuiesc slăbîta-l strună,
 Versul lor e lîngărire, nesimțire și minciună.
 Cu-a argintului cîntare, cucerește azi un faute
 Tot ce nu putu cu versu-l cuceri mărețul Dante,
 Căci, momit de boala vremii, zeni dulcelui amor,
 Cupidon, adrobîndu'și tolba, s'a făcut neguțător....

* * *

Și n'a fost vre-odată cîntea mai slăvită 'n gura mare!
 N'a avut mai mulți apostoli sînta inimii chemare!
 Cu ce caldă răsăvîlire ne vorbesc de cînte—hoții!
 Din taverne început-au să răsără patrioții,
 Iar iubirea de aproape—strălucită meserie—
 Vinde ranguri celor care schimbă lumea pe hîrtie.
 Avem sîntii moderni ce poartă o avere 'nreagă 'n doget,

Cînd se sting pe drumuri oamenii, robi ai muncii fără preț;
 Sînt *Christosi* ce-aprind țigarea cu hîrtii ipotocare,
 Speculînd temeinicia multor plîsete amare.
 Sub magia ce respiră banul—tuturor părinte,
 Pretutîndinea vibrează un concert de vorbe sînte;
 Și talentul cucerește răsplătirea lumii noastre
 Cînd pe tot ce-a fost «viață» cresc ciulinii și flori albastre....
 Doar atuncî «vampirii artei» cată gîndul să'și pătrundă,
 Cînd nu-t inimă să simtă și nici gură să răspundă.

Din poveste

I

Colo 'n satul dintre frasinii, la biserica din vale,
Nu s'aude decît glasul nesfirşitelor urale....
Peste tot ţinutul, astă-zi, bate vînt a veselie
Căci e nunta Sultănicîi, floare mîndră de cîmpie.
De pe sînuri voluptoase, fluturi albi scilipesc în soare,
Floarea satului-'i gătită în costum de sărbătoare,
Cîntece de bucurie, hohotind, răsună în văi
Şi pe drum păşese, a lene, pîlcuri, pîlcuri de flăcăi.

Blîndă zi de primavară! Peste tot e verde locul
Şi din cer drăguţul soare, surîzînd, îşi varsă focul.
Un zefir venit din luncă, printre frunze drum îşi tae
Respîndind peste mulţime, răcoroasa lui bătae.
Pe pămînt şi sus în aer, s'a întins o vraje sfîntă,
Vrajea dulce din poveste, ce te 'mbată şi te 'ncîntă.

— «Vine nunta!» strigă unii.... Curioşii-acum se 'ndeasă:
Toţi flăcăii vor să vadă, cum îi şade ca mireasă
Sultănicîi. Măcar.... ochii, să nu-i vadă-ar fi păcat,
Căci, de focul lor, nici unul n'a scăpat nesăgetat!

Intr'un car frumos şi mîndru, tras încet de patru boi,
Printre maldărul de frunză, iată-i mirii pe-amîndoi:
Vlad e vesel şi-i suride aşa dulce mustăcioara,
Pe cînd, tristă şi smerită, stă alătura-i fecioara.

Chiuind, plesnind din bice, vin în urmă călăreţi
Fluturînd în vînt ştergare.... Căii sprinteni şi şuofi,
Strînşi în gură cu zăbala, numa 'n joc îşi poartă paşii...

În biserică, cu 'ncetul, aî intrat, apoi, nuntaşii.
Ce n'ar da-biet-Sultănică, braţul altuia s'o poarte!
Tristă ce-i şi parcă merge, nu la nuntă ci la moarte!
Sîni i se sbat puternic, voluptoşii sîni de crin....
Într'un colţ, printre mulţime, a zărit şi pe Florin...
Şi, zărimdu'l, prin tot corpul o străbat fiori de ghiaţă,
Şi d'abia îşi ţine plînsul să nu-i curgă rîu pe faţă,
Căci Florin e alb ca varul, ochii lui ţişneşc scînteii,
Şi... doar el mai e, pe lume, toată fericirea ei....
Din voinic, frumos ca bradul, s'a uscat de dor, flăcăul:
Cît de amarnic de slăbeşte, cînd se 'nculbă 'n suflet-răul!
Parcă vede 'n vis, acuma, sînt vre-o oîţi-va ani d'atunci
Cum, zglobii şi făr' de grije, alergău prin văi şi lunci,
Şi cum el i-a spus odată, în deşişul din zăvoiu,
C'o iubeşte.... Şi... d'atuncea, cîte grijuri şi nevoi
Nu le-a stat în calea vieţii! O robise cu privirea,
Şi 'n zadar cercat-aî unii să le sdruncine iubirea,
Căci şi-acum, cînd ea cu altul s'o uni pentru vecie,
Doar un gînd mai are 'n minte, *gîndul lui de pribegie.*

Apoi iar îşi aminteşte: Într'o zi pe la nămiáz....

— «Sultănic, îi zise mîsa, mîngăind'o pe obraz,
«De Florin, fetica mami, rele veşti s'aud prin sat;
«E sărac şi ori-ce-ai zice, nu-i vre-o cruce de 'nchinat!
«Nu te am decît pe tine şi de soarta ta mi-o milă;
«Am văzut eu multe d'astea, tu eşti proastă, eşti copilă,
«Şi, de cînd trăeşti pe lume, n'ai atins al lipsei prag:
«Nu-i frumos şi nu-i prielnic, tot ce ochilor e drag!
«Cînd n'ai sare la fierţură şi făina la covată,
«Ce te faci doar cu iubirea, bar'o vina ei s'o bată?»

«Uite, Vlad e om cu stare, are vii, zăvoiu, livede,
«Și de-atîta drag, fetică, bietul om abia te vede.
«Fata mamii, 'n căsnicie e destul să fii iubită....»
Vorbe goale, fără noimă, pentru-o inimă robită!
Ea, oftînd atuncî amarnic, a lăsat privirea 'n jos
Și Florin, în clipa-aceia, 'i-a părut și mai frumos.
Nopti întregi a plîns sărmana, în zadar. Nici rugăminti,
Nici boceli n'au fost în stare să 'mlădie pe părinți,—
Pînă cînd, acuma: iat'-o, aș tîrît-o la altar
C'un bărbat ce nu-î stîrnește decît jale și amar....

Azi, prin pomii din livadă, a găsit-o Vlad ascunsă,
Și de-aceea-î, sărmanica, așa galbenă și plînsă.

Lacrimi staū să-î umple ochii, par' c'o 'nădușe gâteala,
Și din creștet pînă 'n poale, «rîu de foc» îi stă beteala;
Și 'n necazul ce-o mîhnește, ar striga la el: Florine!
Ar fugi afar 'prin lume, dar i-e teamă... 'i-e rușine.
Fel de fel de gînduri triste îi străbat slăbitul creier,
Pe poteci ne mai știute ochii ei acum cutreer,
In urechi cîntarea-î sună ca un plîns pierdut în vînt,
Și din toată sfînta slujbă, n'a lățelea nici un cuvînt.

Voi, ce 'n razele iubirii faceți pieptul să tresalte,
Numai voi pricepeți taina simțimintelor înalte,—
Numai voi simțiți ce doruri naec în sufletul iubit
Și ce-amarnic este chinul unui dor neizbîndit!

Colo 'n zare, pe cît ochiul poate spațiul să pătrunză,
Se zărește o colibă învelită numa 'n frunză.
Către ea pornesc nuntașii, pe cărarea alburie,
Sa'și îngroape 'n vin și 'n jocuri, jalea moartă și pustie.

În tăcerea sărei calme, repezi clipele se scurg,
Și-pe nesimțite-seara a pornit în spre a murg....
Din zăvoiu răsare luna, plină și farmecătoare,
Străbătînd, pe bolta lină, calea ei rătăcitoare.
Dungî roșietici, luminoase, vopsesc cerul la apus
Și 'n văzduh trimite raze cîte-o stea lucind pe sus.

Flăcăimea saltă 'n jocuri, și mai iuți și mai domoale;
Unii beaū, iar alții 'n aer slobod focuri de pistoale;
Lelea Uța, soacra mare, își sărută dulcea nora,
Și pe cînd nuntașii, veseli, aū lîntus în curte hora,
Vlad zimbește Sultănicii, umilit și rugător...
Focul dragostei curate,— focul lui mistuitor—
L-ar preface 'n vorbe blînde, negrăit de iubitoare,
Dar, pe loc, îi stînge glasul fața ei nepăsătoare,—
Și răceala din privire-î face patina să-î crească:
I-ar da totul, i-ar da viața.... ce n'ar da ca să'l iubească!

II

Noaptea, zîna 'ntunecată care multe taine știe,
Sboară picurîndu-și roua din aripa-î cenușie.
Ca prin farmec, dalba lună și luceferii-aū pălit...
O vîpaie argintie se ivea la răsărit....
Nici un freasmăt, nici o șoaptă în văzduhul lin, molatic;
Printre crengi se scurge, leneș, doar zefirul singuratic.

În colibă, cîțiva numai chefuesc în jurul mesii,
Toți închină 'n sănătatea ginerichii și-a mireșii.
Erea 'n clipa 'n care noaptea cu lumina se îngină...
Decodată 'n pacea sfîntă șuier viū prelung răsună.
La auzu-î, Sultănicia făr'de voe a tresărit
Din toți oaspoții veselnicii numai ea l'a auzit.
Și.... tiptil, pe nevăzute, a eșit atuncî din casă.
Fără gînd și fără grije, pradă dorului se lasă:.....
Dor născut din plăsmuirea unor vise dulci, pribege,
Al iubirei simț puternic, neclintita firii lege.

Nici duioasa amintire din trecutul ei, nici dorul
De părinți, n'au fost în stare să-î oprească în drum piciorul
Tremurînd o poartă pașii către al inimii stăpîn
Și voios acum tresaltă feciorescul fetei sîn.

* * *

Pe un roib frumos și ager zboară falnica pereche....
Unul altuia își spune șoapte calde la ureche,
Vîntul, dornic să le afle taina șoaptelor și gîndul,
Îi sărută blind pe față, părul fetei respirîndu-î.
Ce plăcut răsună 'n aer amorosul sărutat!
Ca un smeu de prin poveste zboară roibul spumegat,
Peste cîmpul ud de roua scilpitoare a dimineții,
Tăinuind, cu mersu-î ager, sfîntul dor al tinereții....
Sus în aer, ciocîrlia, deșteptată de răcoare,
Cîntă vesel; tot respiră armonie și splendoare!
Un zefir zglobiîu aleargă printre crengile de tei
Și 'n natură mîndrul soare varsă prunele scînteii.

III

Și acum, în zorii zilei, pe sub teii de pe vale,
Un voinic cu chipul searbăd merge 'ncet doinînd a jale...
Dese ori, la sezătoare, lăcrămînd, bătrînii spun:
«Bietul Vlad! *Cîne-ar mai crede, om din dragoste nebun!?*»

Scrisoarea III

Domnișoarei....

Floare smulsă din buchetul frumuseții, dulce fea,
Tu ești tinără, curată și... iubești, dar, ești femeie!
Tu iubești și crezi că *astfel* ai iubi viața toată,—
Dacă însă-amarul vieții ți-ai simți *numai odată*,
Și-ai vedea, străpunsă 'n suflet de-o săgeată voluptoasă,
Ciți «marchizi» atrage 'n juru-i o cocoană mai nervoasă,
Pentru care scop poetic sună coardele de lire,
Și cum simțurile aprinse trec în lume drept «iubire»;—
Domnul visurilor tale dacă-ar fi să prindă viață,
Teamă 'mi-e că 'n scurtă vreme, după a nervilor povață,
Cît de searbăd o să 'ți pară «idealul tău de fată»!
Astfel este cînd iubirea nu-î în inimă săpată....
Și 'n prăpastii «delicioase» tu, ușor alunecînd,
Că iubită ești de vr'unul, și-ar părea din cînd în cînd,
Pînă cînd, spre fericire alergînd pe căi deschise,
Vre-un «chiabur» va ține locul idealului din vise.
Va zîmbi o lume 'ntregă: mire *el* și *tu* mireasă!
Voia simțurilor voastre atît e de ne'nțeleasă!
Și 'ntr'atît cerința vremii—nemiloasă—pune straje
Peste simțurile-aprinse de-a visărei dulce mreațe,
Dacă dorul de iubire—cea mai sfîntă 'nflăcărare—
Nu se naște mai puternic dintr'o inimă mai mare,
Ca, vîrsînd în calea noastră fericire și lumină,
Să ne poarte pe-a lui aripi către o lume mai senină.

Tu iubești și crezi ca *astfel* ai iubi viața toată,
 Dar, silind închipuirea, ești amarnic înșelată,—
 Căci un foc așa de sacru, demn de caldă lui soîntee,
 N'a *trăit* de cînd e lumea într'un suflet de femeie!

Dacă geniile lumii, din simțirea lor curată
 Aū «creiat» femeii subline într'o clipă inspirată,
 Și ne-aū hărăzit prin scrieri chipul lor fermecător,
 Noi citim cu 'nduioșare toate versurile lor:
 Din icoana 'ndrăgostirii oī cîntău numai *idea*;
 Pentru-asa cîntări măestre e prea searbădă femeia!

Scrisoarea III

Domnișoarec'....

«Pentru ce, în tinerețea-mi de dureri îmbătrînită,
 N'am slăvit în madrigale vre-o divină Afrodită?
 Un poet ce nu iubește îți inspiră-adeșea milă?»

Risipește-ți întristarea vaporeasa mea copilă!
 Dac' ai ști și tu ca mine cartea vieții pe de rost,
 Ce credeam și eū odată cînd așa ca tine-am fost,
 Dac' ai ști că poesia și amoral aū o lege, —
 Drăgălașa mea copilă ce ușor m' ai înțelege!

Vai, de cînd în ochiu-i magic luci farmecul ispitii,
 Cîți s' aū stîns în curs de veacuri cîntînd imnuri Afroditei,
 Care 'n veci nesimțitoare—sfinx frumos cu miū de fețe—
 A zdrobit atîtea inimī și atîta tinerețe!
 Cîte suflete-amărîte a 'nghițit de-atunci Oceanul!
 Glorifice'l cine poate, cînte-'și cine vrea «tiranul»,
 Dacă sincer îi e dorul care 'n inimă-'i suspină;
 Noi dorim o Afrodită iubitoare și senină.

Cînte «muzele» mătasea de pe statuī voluptoase,
 Noi cîntăm simțirea sfîntă ce trăește sub mătase,
 Cîntăm inima voioasă ce se zbate 'n ghiara soartii;
 Cîți «Christoși» se sting în umbră ne slăviți de glasul artii!

Lăsînd «altora» să'ncînte frumuseți de pe trotuare,
 Sentimente trecătoare,
 Noi cîntăm simțirea caldă ce iubește pînă moare;

Iubim farmecul naturii, iubim vremea cea fugară,
Blinda rază-a fericirii care-amenință să piară.....

Dacă însă dorul nostru nu-i pe țărnul lumii noastre,
Visători ne zboară ochii colo 'n zărilor albastre,
Și 'mbătați de raza lunii, de sclipirile din stele,
Doritori de-o lume nouă, lăsăm gândul să ne'nșele,
Și prin negura, sublimă, ni s'arată-o lume vie :
Ideal dorit de veacuri care vecinic întârzie.

.....
Am zărit și eu «amorul» și 'l visez d'atunci într'una...
Pribegind pe trista-'mî cale, 'l 'oiu visa în totdeauna ;
Însă 'n sborul vremei care multe simțuri amortește,
Dacă 'n negura 'ntristărei ce de mult în juru-'mî crește,
Răsări-va vre-o femeie—nălucire fermecată—
Astfel cum în visul nopții gândul dornic mi-o arată,
Pe aripa fericirii înălțat din ziua-aceia,
Cu tot focul vieții mele am să cînt și eu femeia.

Din lumea somnului

Așa se vede mi-a fost scris :
Să n'am odihnă nici în vis !

.....
Dormind, odată, se făcea
Că, istovit de-o cale grea,
Căzusem morții pradă,
Și nici un glas curaj să-mi dea !
Sărmanu-mi suflet se sbătea
Ne vrînd ușor să cadă.

Prin aerul cernit și greu,
Vedeam sburînd în jurul meu
Spăimîntătoarea morții coasă...
Atunci, o dungă luminoasă
Pătrunse ceața sorții,
Și o zîna palidă, frumoasă.
Cu ochiul blînd, din cer se lasă
Topind făptura morții.

«Sunt mama ta!» îmi zise zîna
Cu glas duios. «Intinde-'mî mîna
«Să sbor cu tine 'n ceruri sus.»
Atît îmi pare că 'mi-a spus
Și î-am răspuns : «o, ia-mă !
«Copil pribeag, de chin răpus,
«Nutrean de mult un dor nespus
Să sbor la tine, mamă.»

X

Abia atît putui să 'ngîn
 Și fericit îi sar la sîn.
 Un nor fantastic, luminos,
 Sbură cu noi atunci de jos
     Făcînd din raze, caer;
 Bătea zefirul răcoros
 Și-un cor divin, armonios,
     Vibra ușor prin aer....

— «Drăguțul mamei chip senin,—
 Imi zise mama c'un suspin—
 «Te-a stîns sălbaticul sivoiū;
 «Luptînd cu lipsuri și nevoi
     «Trăiși pustiū pe lume;
 «La sînul meu, de-acum, te voiū
 Și 'n sus sbura-vom amîndoi
     Prin spații făr'de nume.»

— «O, mamă, cît am suferit!
 Sărac... de mult aș fi pierit
 «De nu hrăneam un dor în piept:
 «Să sufer tot și să aștept
     «O vreme mai senină;
 «Copil naiv! visam deștept:
 «In lumea noastră strîmbu-î drept,
     «Mizeria-î regină.»

«Ziceam cu gîndul și cu graiul:
 «Prin muncă 'ți faci mai dulce traiul!
 «Rîzînd, suportî un chin fatal
 «Cînd vreî s'atingî un ideal
     «Sublim și arzător.
 «Dar, vai! isbit din mal în mal,
 «Zadarnic vreî să urci la deal
     «Sărmane muritor!

Zicînd așa, sburam mereu
 Strălucitor ca și un zeu.....
 Străbat în inimă-mi fiori
 Nespus de dulci,—parfum de flori
                     Sorbeam cu voluptate ;
 Sclipeau în aer mi de sorî,
 Țișnea și apele 'n culori
                     Din puțuri fermecate.

O, cât eream de fericit
 Plecat pe sînul ei iubit—
 Comoara visurilor mele !
 Ușor, cu-aripi de rîndunele
                     Sueam mereu prin goluri,
 Și 'n drumul nostru printre stele
 Sburau colibrii, filomele
                     Și îngerii în stoluri !

Un chip ciudat în zări s'arată....
 S'aude-un trăsnet și deodată
 Lumina stelelor s'a stins.
 O clipă numai, și s'a 'ntins
                     Pe cer întunecime
 Și-un braț puternic m'a coprins,
 De sînul mamei fui desprins
                     Și... cad din înălțime....

Zburat-aū clipele frumoase !
 Atîta timp mă fermecase
 Un vis amăgitor și crud !
 Redeșteptat, pe frunte asud :
                     Pierise zeul falnic !
 De lacrimi chipul 'mi-erea ud
 Și 'n ceruri sus părea c 'aud
                     Plutind un vaet jalnic.

O, mamă, sfântă nălucire.
 Trimite-o rază de iubire
 Din ochiul tău în veci senin.
 Destul atîta plîns și chin
 Și-un traiu sdrobot de teamă!
 Copil pribeag, la toți strein,
 Adesea, gînduri dulci îmi vin
 Să sbor la tine, mamă!

O strofă

Copilă, fugi cînd te îmbie
 O fericire timpurie ;
 Așteaptă 'n suflet să 'ți răsară
 Al primăverei trainic dor :
 Că-i dulce-a vieții primăvară
 Și toate's dulci la vremea lor.

Scrisoarea V

Unei visătoare

Îmboldită de avântul tinereții tale 'n floare,
 Fermecată de iluzii și de visuri trecătoare,
 Tu ascuți cum viața îți cântă mincinoasa ei poveste
 Și prin vălul nălucirii vezi o lume ce nu este.
 Iar când chipul tău de înger adumbrit d'un păr sublim
 Ce-ar robi—o crezi, șireato!—chiar pe un falnic cheruvim
 Aiurit de dulci nimicuri își ascunde fața 'n pernă,
 Vre un zeu născut din umbră și jură dragoste eternă
 Și cuvintele lui sună așa dulci, așa duioase,
 Că 'mbătăta de plăcere întinzî brațele-ți frumoase
 Iar el dornic se alintă lîngă sînu-ți înfocat,
 Și te miri simțind deodată corpul strîns îmbrățișat:
 În extazul fericirii îl săruți și te sărută,
 Te-amorțește o simțire pîn'atunci necunoscută.

Însă negura 'ntristării adumbrește-un vis senin:
 Invălit în bucle blonde pieptu-ți saltă tot mai lin,
 Și suspini, aprinsul sînge curge tot mai liniștit,
 Iar când ziua bate 'n geamuri idealul și-a pierit.
 A fost vis frumosul tinăr, întrupare îngerească,
 Tot ce fu mai bun și falnic din iubire să se nască,
 Zeu ivit din doruri sfinte, smuls din inima-ți de fată,
 Al creiat ce nici Eternul când a vrut să fie «tată»
 N'a zărit ceva mai mîndru în concepția-i măreață...
 Vai, de ce, creîndu-l ast-fel, n'ai putut să-î dai viață!?

Pe cînd soarele, prin geamuri, surîzînd, își varsă focul,
 Tu cătîndu-l prin odaie îți plîngi—tristă—nenorocul,
 Și de-atunci, mereu visîndu-l, și s'arată prin romane....
 În «jachetele 'mpăiate» ce *flirtează* prin saloane
 Cauți falnica'ntrupare a dorinții tale ascunse;
 Cîtînd versuri cîrpite de poeți cu plete unse,
 Care 'n ode feminine aū o liră prea fecundă
 Și 'n visări nebune cearcă nesimțirea să 'și ascundă,
 Cu gîndirea 'nflăcărată de-a lor stihuri efemere,
 Tot mai mult te pierzi în noaptea unui vis ce nu mai piere.

Delicată ca o floare, simțitoare ca o strună,
 Fel de fel de voci sinistre la urechi ades îți sună;
 Cu privirea dusă 'n chaos—de e zi ori de e seară,
 Pui la gînduri pe «mamița» cu figura ta de ceară.
 De-atunci lumea și s'arată vecinic palidă și tristă,
 Apucînd o pană 'n mînă, poate, chiar devii artistă
 Și-ajutată de-o bogată dar bolnavă 'nchipuire,
 Petreci nopțile plîngîndu-ți «visul tău de fericire.»

Vai, atunci, din îatîmplare, în durerea ta păgîină,
 Dacă versurile mele 'ți-ar cădea vreodată 'n mînă,
 Acuzînd sărmana-mi muză de-o eternă anemie,
 Furioasă, mi-ai lua dreptul de-a mai scri vre-o poezie,
 Căci, dacă din «focul sacru» moștenesc și eu scînteia,
 Pentru ce nu cînt amorul și victima lui: femeia!?

Tinerețe, tinerețe, ești naivă și.... 'mă-e milă!
 Fie dorul tău iubire ori capriciu de copilă,
 Nu 'ți sdrobi închipuirea cîtînd proza lor rimată:
 N'a simțit fiorii artei muza lor prostituată!
 Nu te 'nceînte «aiurirea» înjositelor vestale
 Ce-aū pătruns în templul artei pe-a 'ntanericului cale!
 Nu'ți topi simțirea caldă, sfînta ta înflăcărare,

Brodînd roze de himere p'un țesut de zile-amare!
 Căci, în lumea 'n care barzii din suspine fac... avere,
 Idealul tău copilă tot mai mult în umbră piere
 Cum pier visele 'nghițite de-a uitării largi abisuri:
Nu'ț ursit ca să trăiești un amor născut din visuri!
 Lasă lumea 'nchipuirii cu-a ei caldă poezie
 Pentru-acel ce poate-adesea s'o privească cu tărie,—
 Lasă cerul fantasiei sfîșiat de mulți atei:
 Se găsește și 'n lumea noastră ingeri, sfinți și semizei!
 Dorul tău fiindu-ți sincer, dacă gîndul nu mă 'nșeală,
 Ne găsim în lumea noastră întruparea-i ideală,
 Cătă 'n jurul tău durerea și de vrei alină-ți dorul,
Căci, iubirea suferinței e mai sfîntă ca amorul.
 Dacă tristul veac se stinge de blesteme istovit,
 E că 'n lume mai sînt încă inimi demne de iubit,
 Mai sînt suflete curate pribegind pe-al vieții drum....
 Ori, crezînd că simți iubire, tu nu știi ce simți acum?
 Cum și eă, uitîndu'mi scopul, *incîntat de o idee,*
 În pornirea mea naivă, am uitat că ești femeie,
 Am uitat că pari adesea, languroasă, abătută,
 Tocmai pentru ca paloarea să te facă mai plăcută,—
 Predicînd visări și doruri înadins împrumutate
 Ca să 'nalți închipuirea unde simțul nu străbate;
 Am uitat că 'n scurtă vreme aruncată 'n «altă lume»
 O să rîzi cu hohot mare pe «ruina unor glume,»
 Am uitat, pierzîndu'mi gîndul în zadarnice cuvinte,
 Că iubirea de femeie e o umbră care minte,
 Foc de pae ce s'aprinde pe-un ocean mereu în spumă
 Unde fel de fel de patimi clocotesc și se consumă....
 Și, la urmă, iar uitat-am, că, departe de 'njosire,
 Strălucește vecinic dorul cărui zicem *noi*: iubire,
 Că 'n mijlocul suferinței și-altor patimi care mor,
 El trăește dînd viață și nădejde tutulor!

Scrisoarea VI

Ție doar, icoană blîndă, ți-arăt rana ce mă doare....
 E în taina firii mele o dorință arzătoare,
 Clocotește în adîncul vieții mele netrăite
 Un vulcan nestins de doruri și de gînduri fericite.
 Dar, pe cînd de flacări sfinte arde sufletul în mine,
 Pe cînd gîndul mă'nălzește colindînd prin lumi streine,
 Pe cînd lupt să dau viață unor vrei de viață supte,
 Un sivoiū ne 'nlăturabil pune stavili astei lupte,
 Răul lumii 'nveninează traiul meu coprins de teamă
 Și cu mina-i criminală, vremea repede 'mi sfărămă
 Un măreț castel de visuri pe-a mea inimă clădit
 De cînd, încă plin de viață, am sperat și am iubit.

.....

Atunci pînzele 'ntristării peste gînduri mi s'adun,
 Atunci lumea 'mi pare umbră, viața 'mi pare vis nebun
 Plazmuit d'un zeu sălbatic și barbar întotdeauna;
 Atunci soarele mă'nghiăță, atunci stelele și luna
 Cu-ale lor scripiri palide licărind în zări departe,
 Mie'mi par făclii funebre stînd la capul firii moarte.
 Și prin ceața dinprejura-'mi rătăcind privirea stînsă,
 Simt cum inima, zdrobită de-o durere neînvinsă,
 Bate tot mai liniștită pînă simt că nu mai bate:
 Un fior de groapă adîncă prin tot corpul mă străbate
 Și îngrozit de taina morții și de veciniciu-i repaos,
 Mă trezesc, coprins de tremur, lunecînd prin negru-i chaos
 Pînă cînd o umbră tac calea sborului himeric
 Și... mă pierd pe nesimțite într'al minții futueric....

.....

Însă, noaptea amorfirii ține-o clipă, numai una!
 Căci în sufletu-mi deodată se deslănțue furtuna
 Altor doruri care încă gîndul morții nu'l coprind:
 Orizonturi maiestoase se ivesc și se destind
 Risipind întunecimea și răceala-i mormîntală.
 Noi iluzii, noi speranțe dau în sufletu-'mi năvală....
 La lumina unui soare care negura despică,
 Simt cum pînzele 'ntristării de pe gînduri se ridică
 Iar castelul meu de vise se înalță într'o clipă,
 Răsărit din nefființă pe-a iluziei aripă....

Vis nebun! În sborul vremei nu e regulă nici soartă!
 Numai dorul viețuește suspinînd prin lumea moartă,
 Numai noi visăm—sărmanii—fericire și amor,
 Numai noi din viața noastră dăm viață tuturilor!
 Plînge firea 'ndurerată: plînge codrul, plînge vîntul...
 Plîngi și tu sărmane suflet, căci, de cînd născu pămîntul,
 Numai plîns se 'nalță 'n zarea depărtărilor albastre;
 Poate plînsul e ursita, scopul existenței noastre!
 Ai să plîngem visul care pierce 'necet în noaptea minții—
 Idealul ce va naște din cenușa suferinții —
 Să clădim palate mîndre pe oceanul răsvrătirii,
 Să visăm iubirea sfîntă în mijlocul nesimțirii,
 Dacă cel ce-a dat viața, *ce din vise fu creiată,*
 N'a ursit ca «visul nostru» să trăiască niciodată!

Pe de-asupra jalei noastre visul vecinic să rămîie,
 Să visăm sărmane umbre dacă visul ne mîngîie.

Desperarea lui Cupidon

Doamnei....

Cupidon, vicleanul înger, purtătorul de săgeți
 Care-aprind în pieptul nostru focul scurtei tinereți,
 Într'o zi, văzînd că 'n lume toate farmecele-î pier,
 Intristat și plin de ciudă și-a luat sborul către cer:
 —«Mamă! plînge micul înger svîrlind tolba-î cu săgeți,
 Armele ce'mi dăruiseși să rănesc atîtea vieți
 Și-au pierdut de mult puterea, ori că lumea-î prea tirană,
 Căci, lovind în piept, săgeata nu măi face nici o rană.
 Și de atunci, plîngînd de teamă, îmi simt capul tot năuc:
 De nu-mă dai o tolba nouă înapoi nu mă mai duc!»
 —«Vai, săgețile din tolba vecinic au puterea lor,
 Zise mama luînd în brațe îngerescul său odor,
 Dar, o zîna, «nesimțirea» azi în lume adorată,
 Peste inimi pune scuturi care frîng a ta săgeată.
 Nu măi plînge dragul mamei și nu fi așa mîhnit
 Căci și 'n lumea nesimțirii măi sînt inimi de rănit!
 Uite-ți tolba, zboară 'n lume și fii vecinic drăgăstos,
 Iar de faci măcar o rană să rămîi acolo jos.»
 Astfel zîna, mîngîindu'l, pieptu-i saltă de-un suspîn,
 Joacă raza nemuririi peste chipul ei divin...

.....
 Îngerășul zboară falnic din locașul său din cer,
 Fluturînd aripi de aur printre norii de eter....

Venera, duios privindu'l, surizînd rămîne 'n loc,
Lunga cale-î luminează cu privirile-î de foc.

* * *

Invălit în pacea nopții stă castelul fermecat,
Luna scîntee pe boltă.... In alcovu-î parfumat,
Doarme juna castelană: albe sînuri voluptoase
Se ivesc ispititoare de sub vălul de mătase.
Cupidon desprins din umbră, fermecat de a ei ispită,
Cu nesaț îmbrățișează frumusețea adormită.
Catre piept tinzîndu-î arcul el țintește în partea stîngă,
Dar... săgeata nu rănește,—bietul înger stă să plîngă.
Zorii zilei bat în geamuri, Cupidon blestemă'n gînd,
O privește-apoi cu ciudă și dispore suspinînd.

* * *

Prin văzduhul cald, zefirîu glăsuese în șoapte line,
Parfumînd adorm pe ramuri flerile de rouă pline
Și 'n coliba depărtată de sub teii înfloriți
Luna varsă somul păcii peste ochii obosiți.

.....
.....
Iată-acum, sburînd prin aer, trece-amorul abătut,
Căci în calea lui pribeagă *nici o rană* n'a făcut;
Și zărînd, din sbor, coliba răsărită din frunziș,
Prin ferestrele deschise sboară 'n casă pe furîș.
Pe o laviță 'nvechită o copilă-a adormit,
E frumoasă cum el încă alta 'n lume n'a zărit.
Minunat, întinde arcul, către sîni țintește drept:
Șuerînd săgeata sboară și se 'nfige adînc în piept....
Parcă nori de întristare trec pe fruntea ei senină,
Rana crește, se mărește, și copila 'n vis suspină.
Cupidon, ușor ca gîndul, strînge arma sa măiastră
Și 'mbătut de fericire sboară lute pe fereastră;

Prin văzduhul cald tăindu-și cale plină de mister,
Cîntă doina 'ndrăgostirii, mamă-sa surîde 'n cer....

Și de-atunci vicleanul înger de ispravă 'nveselit,
Prin colibele sărmane cite inimi n'a rănit!?

Vezi tu ?

Vezi tu vremea cum se schimbă? Aci nor, aci senin;
De pe boltă, zvînturaticî, norii fug și iarăși vin:
Aci trăznetul detună învrăjbind blîndețea firii.....
În tăcute nopți de vară, ce duios șoptesc zefirii !.....
Și ce jale poartă vîntul cînd prin codrii trist răsună!

Vezi tu razele din soare cum sclipesc după furtună?
Cum din noapte naște ziua, cum din vuet naște pace?
Vezi tu sufletul naturii ce de veci se tot preface?
Astfel, dorurile noastre nasc mereu și pier în floare,
Astfel, vai, simțirea noastră e de-apurări schimbătoare.

Incălzit de dulci nimicuri de cît soarele mai viu,
Pieptul nostru este adesea zbuciumat de vijelii;
Necontîn ne poartă gîndul pe-a iluziei aripe:
Îngerî blînzî și iasme rele, în aceleași două clipe
Ne cutremură fiorii de iubire și de ură,
O, e atîta-asemănare între noi și între natură!

Vis de toamnă

Se stinse soarele 'n amurg
Și seara vine liniștită,
Incet, clipită cu clipită
Din vremea tainică se scurg.....

Natura pare adormită
Sub paza cerului senin,
Prin aer cald plutește, lin,
Miros de frunză veștejită.

Și, nu știu cum, pe nesimțite,
Un gînd amar în piept mă doare:
E dorul omului ce moare
In toamna vieții istovite.

. . . . .

* * *

S'a 'ntunecat coprinsul firii,
Doar luna tremură pe cer
Vărsînd vâpae și mister
Prin văile nemărginirii.

Sorbînd lumina cea bălaie
Ce-o varsă-a nopților stăpîină,
Imî reazim capul, trist, pe-o mină
Și adorm vrăjit de-a ei vâpae.

. . . . .
. . . . .
. . . . .

Văzduhul par'că sta să fiarbă
În focul „marelui ciclop”
Iar eu la umbra unui plop
Ședeam întins pe flori și iarbă.

În jurul meu, zăvoiū stufos
Se 'ntinde 'n zare pln' se pierde,
Copacii scot din frunza verde
Un freamăt lin și tinguos.....

Acum, un sunet de famfară
Străbate pătura albastră.....
Ca de-o atingere măiastră
Copacii se cutremurără.

Și-un chip în alb acoperit
Deodată 'n fața mea răsare,
Și n'am simțit de fel mirare
În clipa 'n care-a răsărit.

Doar taina lui mă minuna!
Sfios s'așează lângă mine,
La pieptu-i capul blînd m'îl ține
Și 'ncepe vesel a cînta.....

Erea un cînt din altă lume,
Un șir de note vibrătoare
Ce-aduc în piept înviorare,—
Un cînt fantastic, fără nume:

O doină sfîntă ce te ține
Plutînd în sfere nepătrunse
În care zac, pe veci ascunse,
Comori de dragoste și bine.

„Ce dulce-i țara 'n care sînt
De-apururi falnică regină!”

Cîntă făptura cea divină,
Cu glasul ei duios și sfînt.

„În țara mea nu sînt flăminzi,
E soare 'n veci și armonie,
De jale-acolo nu se știe,
În raiul meu cu îngerî blînzî.

„Acolo-i vecinică iubirea,
Pe toți îi poartă-acelaș dor
Și ce-i al meu e-al tutului,
Căci țara mea e *nemurirea!*”

. . . . .

De glasu-i sfînt să nu se 'ncinte,
O, nimeni n 'ar fi fost în stare!
Copacii toți, în admirare,
Din frunze lin încep să cînte.

Cîntău și florile 'mpreună
Poema *vieței neștiute*,
Și-un cor de pasări nevăzute:
O doină magică, nebună.

„Ce dulce-i țara 'n care sînt!.....”
Vibra în depărtări ecoul.
Erea măreț, sublim tabloul,
Cum n'a fost încă pe pămînt!

Atîta farmec m'aiurise....
Am vrut s'o string la piept duios
Și am strîns.... văzduhul răcoros:
Fantoma visului pierise!

Încremenit, de vlagă supt,
Crezul că fruntea-mi se despică

Și-nu știu cum-simții, de frică,
Ceva din pieptu-'mî că s'a rupt.

. . . . .

Mereu de-acum o să te-aștept
Cu dor, făptură minunată,
S'adorm la sinu-ți înc'odată
Și 'n veci să nu mă mai deștept.

Sburînd în ceruri, nu uita:
Cu fericitul tău descintec,
Mai fă s'aud duiosul cîntec,
Căci prea e dulce țara ta!

În țara ta nu sînt flăminzi,
E soare 'n veci și armonie,
De jale-acolo nu se știe,
În raiul tău cu îngeri blînzi.

Acolo-î vecinică iubirea,
Pe toți îi poartă-acelaș dor
Și ce-î al tău e-al tutulor
Căci țara ta e *nemurirea*.

. . . . .

* * *

Ce întuneric e pe cale,
Și tristii ce stau copacii goi!
Nici cînt de pasări, glas de foi:
Natura toată-î numai jale.

Țmbra

Sub dealul presărat de flori,
O cruce se ridică 'n noapte.....
În jurul ei, duioase șoapte
S'aud sburînd adese-ori.

Un freamăt tînguios și sfînt
Din sin de ierburi se ridică,
Ca mîi de lacrimi roua pică
Prin văi, pe deal și pe mormînt.

. . . . .

Cînd luna varsă pe cărări
Văpăi de palidă lumină,
O umbră-aci mereu suspină
Cu ochii rătăciți în zări, —

Și pierе 'n ceața din cîmpie
Cînd raze-apar la răsărit
Și, cine e? de ce-a venit?
Doar luna singură o știe.

* * *

Pe aripi călduțe de zefir,
În zori de zi—cînd pierе luna,
Plutește-aci întotdeauna
Parfumul unui trandafir.

2 i/II/1922

Scrisoarea VII

D-lui T. M.

O, ce viu mă rod în suflet gânduri mii ce n'au cuvinte
 Suferința, care vecinic mi-a trecut pe dinainte,
 A secat adînc izvorul traiului ce-aveam în piept....
 Atunci, mort pe-o lume vie, ce mai vreau, ce mai aștept
 De mai tîrî prin noroaie firul traiului fatal
 Ce mi-a stîns așa de vreme or-ce-avînt și ideal ?

E instinctul mut al firii, glasul flacărei eterne
 Ce mă poartă-așa'n neștire, cînd pe sufletu-'mi așterne
 Cu-o putere ne'nțeleasă, ne'nțelesul dor de trai ?
 E priveliștea naturii dintr'o caldă zi de Maiu ?
 E vr'un înger blînd, cu plete ce pe sînu-î se resfață,
 Care-aprinde doru'n mine și mă'ndeamnă la viață ?

Nu !... De vreme prins în ghiara unui gînd ce mă sfișie,
 Traiul meu se scurge jalnic ca o vecinică-agonie.
 Pretutindenî : nepăsare, barbarie și durere....
 În zadar pe o lume mută aștept glasuri de'nviere,
 În zadar prin întuneric cat lumină ce nu există,
 În cît, dese ori, puternic m'a'ncîntat gîndirea tristă :
 Că, de cît un suflet jalnic și-o viață zbuciumată,
 E mai bine atunci cînd pieptul a'ncetat pe veci să bată,

Totuși, azi cînd simt nimicul ăstuî chin—viață zis,
 Tot mai scîntee cenușa spulberatului meu vis.
 Printre norii întristărei ce-adumbresc un traiu pustiu

O fașie luminoasă licărește tot-mai viu,
 Ca un fulger ce străbate zările pierdute 'n ceață :

E un simț ce mă consumă și tot el îmi dă viață,
 E-un potop întreg de gînduri, e un dor cu visul geamăn
 Care cearcă să se'nchege într'un cîntec fără seamă,
 Cîntec blînd și trist ca viața-'mî ce se zbate'n ghiara sorții,
 Plînsul jertfei sîngerate pe altar în clipa morții,
Melodie-a căreii note fi-vor lacrimă și suspine
 Inchegate'ntr'o dorință de amor și dor de bine,
 Ce-ar mișca adînc și vecinic biata inimă pustie
 Care pierde după visul unei lumii ce n'o să fie.

Pribegind pe-a vieții cale într'a vremii noapte-adîncă,
 Iată dorul, iată vocea care tot mă poartă încă !
 Dar cînd ultima ei notă va vibra tînguitoare,
 Pună moartea peste frunte-'mî mîna ei răcoritoare,
 Ca s'adorm odată'n somnul vecinicii fără vise,
 Unde alte orizonturi îmi vor fi atunci deschise,
Căci, trăind în lumea voastră, eu sînt mort de mai'nainte
 O, ce viu mă rod în suflet gânduri mii ce n'au cuvinte

Întrebare

Ce e lumea, dacă gindul
N 'are aripi s'o coprindă,
Dacă nu se'nchiagă toată
In gigantica-i oglindă ?

Care-i rostul, care-i scopul
Astei vieți—scinteie sfântă—
Dacă simțul nu te mișcă,
Dacă ochiul nu te 'ncintă ?

Ultimul vis al lui Bonaparte

Tu dalle stanche ceneri
Sperdi ogni ria parola:
Il Dio che attera e suscita,
Che affana e che consola,
Sulla deserta coltrice
Accanto a lui poso.

MANZONI (Il cinque Maggio)

În parfum de primăvară și 'n adînc de valuri calde,
Soarele-aurind văzduhul, galeș vine să se scalde,
Și oceanul prius în vraja scînteilor din astru,
Doarme nesfîrșit și luciū sub imensul cort albastru.
Sant'Elena adîncită în abisul depărtării,
Se ridică maiestoasă sub eterna pînză-a zării —
Trist simbol al veciniciei—bravînd undele 'nspumate
Care 'n jurul său, de veacuri, clocotesc învierșunate.

Stîns în patul agoniei, pe-acest punct pierdut în spume,
Doarme 'nvingătorul lumii părăsit de 'ntreaga lume,
Răscolind în amintirea-i un noian de vremuri duse,
Plin de sbuciumul zadarnic al atîtor vieți răpuse.

Acum moartea 'nduioșată uită voia ei haină,
Sus pe cer, un nor fantastic stînge-a soarelui lumină..
În tăcerea dureroasă care 'ncepe să se 'ntindă,
Oceanu 'nmărmurit-a albăstria sa oglindă,
Roata vremii încă pare că din mersu-i s'a oprit
Să nu turbure în somnu-i pe mărețul adormit.
Doarme... și la facla minții mîndre vremuri i s'arată...

Vede steaua sa pe ceruri, licărind ca niciodată,
 Cum s'aprinde, se mărește... iar din ea fășii aprinse
 Șerpuind îmbrățișează spațiul boltei necoprinse,
 Și 'n sclipire orbitoare tot mai mult s'aprind în mers
 Risipind potop de raze peste'ntregul univers...
 Din adâncuri tănuite sună glasuri de famfară...
 Mii de oști încep acuma împrejuru-i să răsără
 Din spre Sud, din Miază-noapte, din Apus, din Răsărit..
 Spăimîntat, pămîntul gome sub șiroiul prelungit
 Care vine 'n tropot mare voind par'că tot să sfarme :
 Îngroșind mai mult tumultul zingănilor de arme,
 Tunul bubue.... La glasul focului de sînge-avid,
 Neguroasele morminte ca prin farmec se deschid
 Și ostașii morți la Moseva, Austerlitz, Cairo, Jena,—
 Generalii, mareșalii : Lannes, Ney, Kleber și Massena,
 Învăliți în giulgiuri albe, cu-a lor spede ruginite,
 Se ivesc mărind șiroiul astei oști nepomenite.
 Lănci scilipesc, răsăr din umbră mii de capete cărunte,
 Palizi se ivesc ostașii cu neșterse rănii pe frunte ;
 Pe sub valul de lumină ce din spațiu se coboară,
 În cântarea Marseillezei trece garda consulară....
 «Vive l'empereur» ! detună spațiul : «Vive la France»
 prin aer sună,—
 Bonaparte simte'n pieptu-i mii de vieți cum se adună ;
 Împietrit pe calu-i falnic, d'un avînt sublim tresare
 Și zărind pe ceruri steaua-i cum scilipesc și mai tare,
 Ochi i s'aprind deodată luminați d'un foc cerese :
 Face-un semn și'n urmă-i bravii ca potopul năvălese
 Ș'nainte-i pier noroade ca lumina'n umbra sării,
 Pașii lor înfioarează liniștita apă-a mării,
 Trupul munților gigantici cu ale lor zăpezi eterne
 Sfărîmîndu-se'n puserii, la pîcșoarele-i s'așterne.
 Însuși sufletul naturii în adîncuri par'că plînge.....
 Din pămîntul ce se crapă nasc șiroaie lungi de sînge
 Și, pe'ntinsa pustiire, unul curge, altul seacă ;
 Cai, călări, pedestrii, tunuri, unda roșie-i îneacă,—

Însă oastea se mărește ca un lung convoi himeric
 De cohorte furtunoase car vin din întunerie,
 Ș'nainteă tuturoră, cu privirea'n zări departe,
 Ca fantoma nimicirii zboară falnic Bonaparte.

Dar deodată, împrejuru-i, toate sgomotele pier
 Și subt el pămîntul crește înălțindu-se spre cer,
 Iar pe coama-i ascuțită, plin de farmecul speranții
 Bonaparte se ridică filfiind «vulturul Franții»,
 Pe cînd steaua sa, prin spațiu, din lumină face punte,
 C'o divină-aureolă'i înconjoară lata frunte
 Poleind c'un nimb de raze creasta muntelui gigant,
 Ca un ochiu al providenței licărind peste neant.

Acum dorul biruinței, împlinit, în piept îi moare,
 Și de sus privește lumea cum se'ntinde la picioare
 Ca o mare fără țarmuri—liniștită și senină...
 Re'nviatele popoare înainte-i se închină
 Și din sîngele eroic naște-acum o viață nouă.—
 Iar albastra pînză-a zării spintecîndu-se în două,
 Sub o boltă de lumină, sfînd pe-al nemuririi tron,
 Frederic, Anibal, Cesar, Alexandru, Scipion,
 Îl privesc uimiți... Un înger se coboară'ncet pe-o rază,
 Diamante presărate peste păru-i, scoînteiază...
 Și pe umăr atingîndu'l face-un semn în lung și'n lat :
 —»Ce mai vrei ? un glas armonice prin vîzduh a tremurat.
 —«Vrea !»... De-odată-un fulger groasnic coama muntelui
 detună,

Peste cerul stins în umbră norii negrii se adună,
 Se aude-apoi un troznet cu răsunset de aramă
 Și-crăpîndu-se pe-a-locuri, 'naltul munte se sfărîmă,
 Scuturînd peste cadavre coama sa de sînge plină,
 Pe cînd fumul se înalță pe gigantica ruină.

* * *
 S'a trezit... O sfință pace'i arde'n flacăra privirii...

Pe de-asupra apei clare glăsuesc duios zefirii...
 Dar o tainică adiere printre unde se strecoară :
 Ca de o magică poruncă pînza apei se'nfioară,
 Sbor prin aer triste șoapte de mirare și de frică
 Și pe'nținsul luciū, valuri turburate se ridică.
 Peste apa clocotindă, peste susurul de șoapte,
 Norii negrii urcă bolta și se'ntind... se face noapte...
 Din apus, o coamă albă tae zarea'ntunecată,
 Coama crește și deodată se revarsă spumegată
 Peste clocotul de valuri ; scăpărînd d'alungul ei,
 Trăznete cad în apă ca o ploaie de scîntei,
 Alergînd ca o nălucă vîntul geme firos,
 Valuri nasc și pier în umbră, apa saltă'n sus și'o jos,—
 Săgetat prin întuneric de-al scînteilor noian,
 Ca'ntr'un vas gigantic fierbe furtunaticul ocean.
 Par'că viața tănuită care zace'n sînul spumii,
 Par'că geniul nimicirii prevestind picirea lumii,
 A sunat acuma ora stingerii universale...!

Dar, ce magică putere a oprit furtuna'n cale ?

Un suspin prin aer trece că dintr'un adînc venit
 Iar o flacără se'nalță dispărînd în infinit ;
 Amuțind, furtuna pierde risipindu-se spre maluri,
 Numai zina vieții plînge despletită peste valuri.

* * *

Ca un vis trecură toate. Stînsă'n umbra depărtării,
 Sant'Elena se ridică sub eterna pînză-a zării—
 Trist simbol al vecinicieii—bravînd undele'nspumate
 Care'n jurul său, de veacuri, clocotesc învierșunate.
 De prin neguri coborîta spre pămînt, în semn de doliu
 Noaptea'nvalue oceanul cu cernitul ei lințoliu,
 În răcoarea-i parfumată, pe deasupra apei line
 Rătăcesc—tinguitoare—triste coruri de suspine,—

Firea doarme obosită, într'o mistică tăcere,
 Ca o peșteră sinistră hrănitore de mistere,
 Pe când luna, printre stele, scînteie întrebătoare :
L'ăi pierdul pămîni nemernic, cînd veți naște altul oare ?

i/m/...
 Care din doi...?

La monastire stinsă-i toaca.
 O babă, vai de ea, săraca,
 Cu oala'n mină, din pridvor
 Coboară acum incetişor
 Să mulgă vaca.

Abia frînghia i-o desnoadă...
 Cu ochii mari ca de iscoadă,
 Un viţeluş sglobiū, frumos,
 Fugi spre mă-sa—fometos,—
 Bătînd din coadă.

Micuţul vrea să sugă'ndată..
 Dar baba, stînd ingenuchiată,
 Îi schimbă ţiţele pe rînd
 Şi mulge'ntruna surizînd
 Ca o şireată.

Dar viţeluşul dă din bot...
 —„Ia uite—Domnule—nu pot
 Să mulg şi eu cite niţel!
 N'am mai văzut așa viţel:
 Ar suge tot“!

Se uită baba trist în oală
 Şi mormoind, apoi se scoală
 Pe drăcuşor ca să mi'l lege,—

Dar viţeluşul, hoţ în lege,
 Aşa dreptate nu'nţelege
 Că n'a'nvăţat la şcoală!

Ce ştie el! Ce vrea să ştie?
 Înfierbîntat de grea minie,
 Cu botu'tins, cu coada'n vînt,
 Trînteşte baba la pămînt
 Vărsîndu-i oala, într'un sfînt
 Elan de bucurie.

* * *

Zărînd prin geam cum sburdă „dracul“
 Am ris de-a răsunat iatacul,
 Şi—apoi cînd iar s'a repezit
 Să sugă—un plîns m'a podidit:
 Cum tremura săracul!

Şi pe cînd baba, de pe spate
 Se ridică cu greutate,
 Privind al laptelui şiroiū,—
 Eū mă'ntrebam: care din doi
 Avea mai mult dreptate?

Scrisoarea VIII

In odaia'mi inghetata si tacuta ca mormintul,
Cind sub plapoma'nvechita'mi'ngrop trupul supt de viata,
Inchegat ca o fosila' intr'un vecinic sloiu de ghiata—
Prins de tremur si de frica, jalnic degestele'mi fring,
Si cu mintea ratacita de dureri, incep sa pling....
Si'n suspinele-i duioase care'mi fac si mie mila,
Plinsul meu e agonia anilor traiti in sila,
Jalea mea ce'n riu de lacrimi vestejita fata'mi scaldă,
E—un isvor nestins de doruri curs din inima mea calda.

Spinzurata'n cuiu, vioara—dar ramas din alte vremuri—
Stranii sbirnie din coarde de te misti si te cutremuri;
Pe pereții reci ca noaptea unei cripte mortuare,
Inghetat-au picuri strinse din aprinsa-mi respirare,
Si nu stiu cit timp din noapte, ars de a dorului vapae,
Plinsul meu rasuna jalnic in tacerea din oda,
Caci, cu'ncetul, dinprejuru-mi, groasnicul tabloii dispare
Si adorm coprins de-o vie si placuta'nfiurare....

Precum aburii se'nalta si se pierd in atmosfera
Sub jeraticul din soare, astfel eu, din sfera'n sfera,
Ratacesc acum fantastic pe aripa unui vis....
Si sub farmecul edenic care'n fata'mi sta deschis,
Risipitele sperante iar in inima-mi s'aduna.
Unde's dorurile mele? Jalea mea a fost minciuna!

Si mi-e cald, pe cind in suflet simt o pasnica racoare;—
Aci gindul ma mingie, aci pieptul nu ma doare,
Si ma simt din nou același blind copil zimbind la toate.
Vai, de ce-ai mai fost creiata searbada realitate?
Caci, cind ziua bate'n geamuri cu-a ei degete de ghiata,
Peste mindra stralucire se coboara-un val de ceața
Si—trezit—privese in juru-mi cu privirea ratacita..
Doar in vis mai ai iluzii inima nenorocita!

Si mereu aceeași viața; de e zi ori de e noapte,
Desnadejdea si durerea imi graese in triste soapte
Si, a-rar, precum prin neguri trece-o raza de la soare,
Nostalgia fericirii ma sdrobește si ma doare.
Am fugit de chin... simțindu'l, am fugit de dînsul iarasi,
Dar in viața mea fugara, vecinic chinul mi-e tovaras,
Si mereu ma'ncinta gindul cind si'n alte lumi m'oiu duce
Si cind minile'nghețate peste pieptu-mi sta-vor cruce
De copil sorbind in sila, pina'n fund, o cupa amara,
In zadar cerca-r-asi astazi ce si altii mai cercara :
Cu averea mea de ginduri sandulcesc un traiu pustiul!
Tristul glas ascuns in pieptu-mi imi sopteste: prea tîrziu!
Prea tîrziu! *Sburînd* pe calea care duce'n fund de groapa,
Mingierii in bietu-mi suflet nu mai pot sa mai incapa,
Si ma sting privind in juru-mi cu ochi plini de indurare.
Mistuind o lume'ntreaga de idei si de visare....
Sint bolnav de-o boala care cu incetul ma doboara :
Sufletul 'mi-e insusi boala care corpul mi'l omoara....
Si manghite umbra mortii in prapastia-i adinca,
Fînd-ca leacul boalei mele nu'l gasesc in lume inca.
Eu vreați cinste, vreați dreptate, vreați iubire, vreați
lumina,

Si mi-e dor, mi-e dor de viața, de-o viața mai senina
Ce s'ar scurge pe sub calmul unui cer smaltat de
stele,—

Caci de-ar fi sa aflu'n lumea leacul suferintii mele,
Ghița ce'mi amoarte trupul, strabătîndu-o fiorii,

Biblioteca Centrală
Muzeei Craiova

BIBLIOTECA
L. ȘTEFAN, CRAIOVA

Ar pieri, cum piere noaptea'n revărsatul aurorii,
De căldura—atitor doruri care'mi tremură ființa....

O, voi care'n nopți pierdute întrebați în van știința
Și'n privirea ei ascunsă cătați cheia nemuririi,
Dați-mi vloga ce mi-a supt-o vâlmășagul nimicirii,
Dați-mi clipele trecute, hrănitoare de avînt,
Cînd în fața minții mele tot era frumos și sfînt!
Dați-mi lacrimile care, de pe vremi de grea ursită
Multe-aū curs brăsdîndu-mi fața prea de vreme vestejită,
Ori, suflați în lampa vieții-mi ce sfîrșit nu vrea să'si iee
Și—miloși—să nu mai sufer, stingeți ultima-î scînteie,
Căci, cum sufletul meu astăzi greu se sbate'n forma
suptă,
Eū n'am arme sîngerate ca să staū mereū la luptă!....

Cum staū singur în odae și gîndesc, m'apucă frica;
Dureros e'n lume—Doamne—cînd simți mult și n'ai
nimica!

Scrisoarea IX

Unui filosof

«Răbdare!» tu'mi răspunzi ades, atitor plîsete amare,
Dar oare scrisul de'ți citese nu crezi că și asta-î o răbdare,
Nu simți că plînsul meu etern născut din calmul
întristării,
Suspînul meu înăbușit, e semnul jalnic al răbdării?

«Să răzbi mereū, înveșmîntînd amaru'n vecinică tăcere!»
Se vede oare că nu știi că'n lume este și durere!
Nu știi cum lacrimile curg, prin creier cum îți trec săgeți
Cînd ghiara chinului s'a'nfipt în sînul istovitei vieți!

Răbdare! 'mi sună la urechi ca o ironică vibrare.
Dar oare'n lumea asta *noș* născut-am doar pentru
răbdare?
In clipa scurtă ce-o trăim pe acest pămînt rătăcitor,
Aū n'avem noi vr'un drept mai sfînt, aū nu hrănim
și noi vr'un dor?

Răbdare, vai! cînd vezi cum pier pe rînd fantasmemele
sperării,
Și'n noaptea tristei tale vieți, rătăcitor, lăsat uitării,
Să nu te plîngi, să nu suspini, visînd o lume mai senină
De care gîndul'ți-e coprîns, de care inima'ți-e plină!?

Din aer se desprind, în șoapte,
Un glas dulos și-un plîns amar,
Ce-î spun că totul e 'n zadar
În trista vremurilor noapte;

Iar nesimțirea 'mprejmuirii
Deschide-abisurî să-î înfrunte,
El din speranță 'și face punte,
Trecînd abisul nesimțirii.

Nemernicia, într'o clipă,
Ridică munți în calea lui,—
El sue creasta muntelui
Purtat pe a geniului aripă.

În cite rînduri, ostenite,
În drum picioarele-i se frîng,
Și toate 'n juru-i parcă plîng
Atîtea visurî risipite....

Cu urme-adînci pe calmul feții,
În ochii stinși, albit i-e părul
Și tot mai crede 'n adevărul
Iluziilor tinereții.

Prin neguroasa pustiire,
El merge, vesel și tăcut
Spre mindru-i ideal născut
Din sfînta lui închipuire....

Un pas mai mult, doar o clipită,
Și-un geamăt surd îi curmă visul
Iar el alunecă 'n abisul
Deschis 'nainte-i să-î înghită.

În urmă-î, ca o ironie,
Vibră un glas necunoscut
Și-un ris amar a străbătut
A lumilor nimicnicie.

III

„A fost, de mult, un cavaler
Frumos ca soarele de sus“.....
Acestea umbra mi le-a spus
'Nălțîndu-și miinile spre cer.

Și-atunci, ce clar mi s'a desprins
Din creier, tot misterul firii :
Zădărnicia viețuirii
Acestui jalnic necoprins !

Că 'nfiorat de un gînd amar,
D'un gînd ce 'n van mă cerc să 'l spun,
Aș fi dorit s'alerg nebun
Pe drumurî fără de hotar,

Și-aș fi dorit, în tristu-mî mers,
Să piară : lună, soare, stele,
Și'n flacăra durerii mele
Să ardă 'ntregul univers.

14-1-1951
[Signature]

V i s

I

Cînd luna scînteie pe boltă, cînd stelele nemuritoare
 Voioase licuiesc ca ochii unor de-azur cerești fecioare,
 Cînd dorm zefirii printre ierburi și florile adorm în tihnă,
 Cînd însuși sufletul naturii respiră 'n sfînta lui odihnă,—
 Pe întinsul luncii 'nrourate doi tineri trec în noaptea lină
 Se duc ca două umbre albe țesute în pînza de lumină,
 Și cîntă așintiți spre luna, ce parcă stă, ca să-î admire,
 A unui vis cerese poemă, urzită 'n clipe de iubire:
 —«Ființa-mă tremură de doru-ți ca florile de trandafir,
 În adierea mîngîioasă a parfumatului zefir;
 Sub ochii tăi, luceferi blînzî zîmbind pe cerul primăverii
 Reînaste sufletu-mă plutind în atmosfera re'nvierii.»
 A zis și gîtl i-a coprins, privește în ochii lui cu dor
 Și 'nmărmuresc sub raza lunii cutremurați d'un sfînt fior.
 —«În inima-mă înfrigurată și tremurîndă de iubire,
 Parcă tresar fiori de moarte și 'mă prevestesc a mea peire.
 Adormi pe veci la pieptu-mă plin de taina unor vise rele,
 Făptură care dai viață deapurarea vieții mele!
 —«Privește 'n ochi-mi iubitori și risipește-ți nălucirea:
 E 'n lume-aici ceva măi sfînt și măi frumos de cît iubirea!?»
 Și merg șoptind, îmbrățișați, încet pierzîndu-se în zare....
 Din somnu-i luncă s'a trezit de tainuita arătare.
 Pe sub șivoiul de lumină se pierd în zare visători:
 Un vis de vară risipit în revărsatul aurorii.

II

Cînd luna scînteie pe boltă, cînd stelele nemuritoare
 Voioase licuiesc ca ochii unor de-azur cerești fecioare,
 Cînd dorm zefirii printre ierburi și florile adorm în tihnă,
 Prin cimitirul unde dorul își află vecinica-î odihnă,
 Cu ochii albaștrii, rătăciți, sclipind sub fruntea-î ca de ceară,
 O umbră trece suspinînd aproape în fie-care seară,
 Și-aci plîngînd, aci rîzînd, spre-o cruce tristul dor o mîină
 Și în fața ei îngenunchind sărută umeda țărînă.
 De-al sărutărilor fior tresare din adinec mormîntul;
 Ea cîntă-apoi și tristu-î cînt 'l risipește 'n aer vîntul...
 Cu slabul crier sbuciumat de un stol de gînduri necoprins,
 Privește locul care a 'nchis pe veci sărmanul suflet stîns,
 De-ar vrea prin țarnă să pătrundă văpăile privirii sale...
 Copila plînge și 'n senin luceferii se sting de jale,
 Pălește 'nceț și tremurînd rătăcitorul disc al lunii
 Ce varsă raze argintii pe chipul palid al nebunii:
 —«Privește 'n ochi-mă iubitori și risipește-ți nălucirea:
 E 'n lume aici ceva sfînt și măi frumos de cît iubirea?...»

III

Cînd luna scînteie pe boltă, cînd stelele nemuritoare
 Voioase licuiesc ca ochii unor de-azur cerești fecioare,
 În cimitirul depărtat, sub ploaia albă de lumină,
 Alături două cruci de lemn răsar pustii în noaptea lină.
 Ce farmec dureros respiră seninul depărtărilor!
 În șerpuire răcoasă printre morminte se strecur
 Florii morții, și 'avrăjbind tăcerea astor clipe sfinte,
 Zefirii printre frunze plîng povestea lor far'de cuvinte.
 În fundul negrului pămînt, unind sieriă lîngă sieriă,
 Dorm inimile celor morți, și 'n goana timpului pustiu
 Doar crucile măi amintesc, înduioșînd sărmana fire,
 A unui vis cerese poemă, urzită în ore de iubire.

În zori

Pe cîmpuri noaptea alergînd
S'a risipit.....
Inmărmurit
Zăresc acum, din cînd în cînd,
O dungă albă luminînd
La răsărit.

O noapte albă pină 'n zori....
Ce traiu năţing!
Acum ca şi de alte ori
Prin inimă-'mî străbat fiori
Şi încep să plîng.

Scînteii de foc, la răsărit,
Pătrund prin ceaţă....
E dimineaţă!

Văzduhul pare 'ntinerit
Şi peste tot s'a răspîndit
Un dor de viaţă.

Trezite-atitea frumuseţi
Murmură 'n şoapte....
Sînt nopţi, dar sînt şi dimineţi,—
Pe cerul tristei mele vieţi
E numai noapte!

«Zece Maiă»

Cîmpul morţilor

1877

Văpăi din tunuri zdrobitoare
Se pierd acum în depărtare.....
Tăcu văzduhu 'ntunecos,
Doar ploaia cîntă tinguios
Prohod de 'nmormintare.

Şi picuri roşii se preling
Cînd stropii reci de răni s'ating;
E frig... în cîmpul mortuar
S'aud acum gemînd a rar
Răniţii ce se sting.

Ei gem, şi ploaia molcom cerne,
Mai neagră noaptea se aşterne,
Iar glasul lor prin vînt plîngînd
E duhul vieţii greu luptînd
Cu al liniştei eterne.

Ei mor... şi groasnic e-al lor chin!
În suflul caldului suspin
Se 'nchiagă o lume de plînsori:
Că nu-i mai trist de cît să mori
Ūitat pe ţărm strein!

Mai repezi stropii 'ncep să cadă
Pe stîrvuri reci ce stau grămadă.....
De sus, din spațiul înegrit,
Jelește glasul ascuțit

Al pasărei de pradă.

* * *

Din valul singelui vărsat,
Din cîmpul vecinic neuitat
A răsărit mîndria țării,
Și soarele neatîrnării
De atunci a scînteiat.

1900

E „zece Maiu“: urări, famfară....
Prin vîntul cald de primăvară,
Oștirea trece..... Salutați:
Sînt fii morților soldați
Care-au mărit o țară!

Un steag sdrențos plutește 'n vînt....
Plecați privirea la pămînt:
E-un semn pe care 'n ciuda sorții,
Oșteanu 'n agonia morții
L'a strîns la pieptu-î sfînt.

Filosofie

Cînd gîndul tău curat sburînd
Prin lumea rea, te doare,
Cînd inima de-amarul gînd
O simți suferitoare,
Silește-te să te-adîncești
În temnița tăcerii
Și floarea liniștii s'o crești
Pe rănile durerii.

Dar dacă gîndul călător
S'avîntă 'n ciuda voiei,
Sfăramă'l și-'ei pluti ușor
Pe undele nevoiei.
Amant a tot ce-î bun și drept
Cînd doru'ți nu s'alină,
Tu smulge-'ți inima din piept
Și-aruncă-o în tină.
Lipsit de visle și cîrmaciū,
Plutește-așa 'n neștire.....
E tot ce poți, mai bun, să faci
În trista omenire.

* * *

Dar dacă chinul tu voești
De-apururi să te poarte,
Și dacă mulțumit țîntești

La „viață“ dupe moarte,
 Atunci voinic să alergi spre țel!
 Pe valul lumii trist,
 Nu poți să fi de cit *mișel*
 Și „apostol de-ai lui Christ“.

Vis de iubire

E noapte.... Luna poleește
 Frunzișul lungilor alei,
 Prin vîntul cald ce lin șoptește,
 Se cern din ramuri flori de tei.....

Uitați de timp, uitați de lume,
 Intr'al frunzișului mister,
 Doinesc o doină fără nume
 Doi ingerași veniți din cer.

De farmec frunzele amuțesc,
 Zefirii-adorm, tăcerea-i sfîntă....
 Vrajite, florile 'mpietresc.....
 Un glas divin acuma cîntă :

„Zimbește-'mî parfumată floare
 Ivită în cîmpul nesimțirii,
 Zimbește-'mî să mă înfioare
 Sublimul geniū al iubirii.

„Ca un copil increzător,
 Privește 'n ochii mei mirată.
 Să'mî sece al chinului isvor,
 Să uit ce-am fost gîndit odată.

„Vorbește'mî blind, așa ca 'n vis,
 În șoapte calde, dulci suspine,
 Să cred că cerul s'a deschis
 Și că prin el eū sbor cu tine.

„Imbujeată de amor,
Cu brațul gîtu-mi impresoară,
De-atînsul lui tremurător
Să pier sub sfînta lui povară.

„Sărută-mă cu drag mereu
Cu ochii-aprinși de fericire,
Ca să'nțeleg pe Dumnezeu
Și dragostea-î de omenire!“

.....

S'aud în taina nopții line
Cuvinte dulci și sărutări,
Le bate pieptul de suspine
Ca valul clocotîndei mări.

Pe-aripa timpului, ușor,
Plutește doina făr'de nume,
De par'că lumea e a lor,
Că numai ei trăesc pe lume....

Și-î noapte.... Luna poleește
Frunzișul lungilor alei,
Prin vîntul cald ce lin șoptește,
Se cern din ramuri flori de tel....

Senzația morții

De pe talazele durerii
Născînd din răutatea lumii,
Văd barca dorurilor mele
Pierînd în adîncimea spumei....
O suferință fără margini
Pe sufletu-mi pustiu s'așterne
Și simt, încet, cum mă înghite
Oceanul liniștei eterne.

Virtej de umbre pieritoare
Mî-inneacă silnic amintirea
Și tot mai mult mă prăvălește
În chaosu-î—nemărginirea....
Se lasă peste ochi'mi ceața
Unui fantastic nor de fum.....
Din corpul părăsit de simțuri
Ceva se risipește-acum....

Scrisoarea X

Doamnei....

Fulg ușor, supus adesea vîntului ciudat al soartii,
 Către falnicii apostoli care sug la sînul artei,
 Cînd cetii acea poemă pentru tine zdrobitoare,
 Supărată pe maestrii ce-mi făceau «așa onoare»,
 Către fanții dinprejuru-ți ai șoptit atunci încet,
 Surzînd cu ironie: «Ce și domnul e poet!?»
 Și, apoi, lovind covorul cu nervosul tău pantof:
 «Domnu'mî pare e prea tînăr pentru-a fi un filosof»
 Ai grăit în stilul limbei ce-o 'nvățai mai mult în școală;
 «Cu desfrîul artei sale să dea altora morală?»
 «Domnișoru acesta, care pentru-a fi așa deștept,
 După cum se zice, n'are nici măcar licența 'ndrept»!
 Ai sfîrșit atunci, șireată, către fanții rotindu-ți ochii,
 Pe cînd ei priveau conturul vapoaroasei tale rochii.

Doamnă, fulgerilor tale de ^{*} crezută ironie,
 De aș avea atîta spirit să le fac o parodie,
 Ți-ași răspunde c'al tău farmec e prea dulce, bunioară,
 Pentru care 'n păreri și'n gînduri să te arăți așa amară!
 Că 'ntre fanții albi de pudră, celebrată excelență,
 În prelegeri delicate usezi vecinic de licență,
 Pentru ca slăbitu-'mî spirit să ți-o pue la 'ndoială;
 Că «femea» zici mai bine cînd ai vrea să zici «spoială»
 Și că floarea primăverii o privim cam sceptici, Doamnă,
 Cînd răsare 'n serbezimea dimineților de toamnă.
 Inșă muza mea dedată pentru spirit încă nu e!
 Ea plutește'n cer albastru, pe aripa ei mă sue,

Și, din culmea luminată de-a virtuților scîntee,
 Te admir că ești frumoasă, dar te plîng că ești femea.
 Doamnă, dacă rostul lumii și frumosul scop al vieții,
 În avîntul către țărnul binelui și-al frunuseții,
 Ar fi fost cîrmiți adesea, la nevoie, 'n timpuri grele,
 De păpușa 'nvăluită în mătăsuri și 'n dantele,—
 Carul lumii, fără țintă, rătutit din stîncă 'n stîncă,
 S'ar fi prăbușit de veacuri în prăpastie adîncă.
 Dar, la cîrma vecinicii ne'nțeleasă, dar măreață
 Cînd trăește 'n suflet *dorul* care singur dă viață,
 Mulți au fost viteji, care, prin noroiul nesimțirii,
 Au pornit spre bine carul sdrunceinat al omenirii.
 Călător/și eu pe calea ce-î deschisă tutulor
 Și-al vitejilor destoinicii umilit admirator,
 Nici gîndirii tale, Doamnă, nici a altor, nu se 'nchină
 Glasul dorului de care totă inima mi-e plină!
 Dacă 'n urlete de fiare, ori cu grații de prigorii
 Se primesc și se îndeamnă 'n *lumea voastră* visătorii,
 Nici slăvirea gloatei, banul și nici ochii de femea
 N'o să poată să-î încinte ori răsplată să le dea!
 Vifor, trăznete, zăpadă, crivăț, neguri, pot să fie,—
 Visătorul merge vecinic către ținta-i aurie,
 Căci, în caldele-i avînturi ce se sting cu el odată,
 El găsește cea mai sfîntă și mai nobilă răsplată!
 Doamnă, 'n lumea 'n care fanții pliu de glorie cutreier,
 Unde o «foaie» 'ți vinde dreptul să ai inimă și creier,
 Unde numai c'o șoptire te confundă or te saltă,
 Toți acei ce 'noată astăzi într'a lumii mare baltă,—
 Noi visăm, luptînd puternic pentru-a inimii 'nviere,
 Pe cînd moartea ne surprinde alergînd după himere,
 Și cu inima 'ntristată de a hulirilor cuvinte,
 Noi pierim..... dar *visul nostru zboară vecinic înainte.*

Fericire

Sub ploaea razelor din stele
Răsar aleile argintate.....
Pe aici un vînt șegalnic bate
Mîșcîtor a viorele.....

Acum, încet, ca valuri line
Care se pierd în noaptea clară,
Pe frunze roua se coboară
În mîi de picuri cristaline.

Din flori făcînd prin aer punte
Plutește zîna primăverii
Și ca un nimb al re'nvierii
Răsare luna de pe munte.....

Mă 'neacă atîta fericire
Și risipit îmi pierd dorul,
Iar sufletul luîndu-și sborul
Se pierde în nemărginire.....

Cîntec

Amor, dumnezeesc amor,
Frumos în drum mi-ai răsărit
Și sufletul mi-a tresărit
Sub ochiul tău fermecător,
Amor, dumnezeesc amor.

Amor, dumnezeesc amor,
Frumos în drum mi-ai răsărit,
Dar sufletul 'mi-e 'mbătrînit
Și 'n piept iluziile 'mi mor,
Amor, dumnezeesc amor.

Amor, dumnezeesc amor,
Te pierde 'n zarea ta albastră
Căci tu nu ești din lumea noastră,
Dar eu *visîndu-te* o să mor,
Amor, dumnezeesc amor!

Vine toamna

Vine toamna, tristă vine....
Printre plopîi din cîmpie
Par'că sboară-o simfonie
De amarnice suspine.

Vine toamna, pier zefirii,
Și nu știu de ce mi-e frică!
Două lacrimi calde 'mî pică
Din isvorul amintirii.

Vine toamna, cade bruma,
Și cum staî așa tăcut,
Glasuri sfinte din trecut
Se trezesc în mine acuma.

* * *

Vine toamna.... 'n depărtare
Norî roșieticiî staî sclipind
Și cocoriî filfind
Veseli s'adîncesc în zare.

Vine toamna, vin și norii
Întristării peste gînd....
Duce-m 'așî și eî sburind
Încotro se duc cocoriî!

Povește neșfirșită

D-luî Titu Maiorescu

O, n'am în graiul meu cuvinte
Povestea mindră s'o descriî!
A fost, de mult, un cîmp pustiî,
De mult.... abia mi-aduc aminte;

A fost un cîmp lipsit de soare
Tăcut ca pieptul amorțit,
Pustiî ca sufletul sdrobot
Care se mistue și moare!

Atuncî, un vifor ce te'nghiață
Prin crengî uscate trist vuia
Și'n sboru-î fioros stîngea
Orî-ce scîntee de viață....

* * * * *

Dar de odată, cum, nu știu,
Un tînăr falnic se ivi
Și așa de dulce cînd grăi,
Trezi amarnicul pustiî.

Zîmbind în boarea primăverii,
Pe cer luceferii se ivesc,
Și'n juru-i toate 'ntineresc
La glasul sfînt al re'nyierii.

Sub pașii săi neobosiți,
Răsar câmpii întregi de flori,
Și glasuri de privighetori
S'aud prin arborii 'nfrunziți;

Răsar din șoapta-i iubitoare
Comori de gânduri fără preț,—
Pe cînd pe chipul său măreț
Se cerne-a vremilor ninsoare.

Purtat de-aceleași doruri sfinte,
Și-acum, mai tînăr ca ori cînd,
Voinic prin neguri străbătînd
El merge vecinic înainte.....

În urmă-i, îsvorînd din ceață,
Se 'ntinde o clară dimineată
Cu cer senin, luceferi, flori
Și glasuri de privighetori:
Vieți din marea lui viață.

Christ

Din valul timpului, din tina
Acestui chaos fără nume,
A licărit o clipă numai,
Iuminînd întreaga lume,
Scinteia cea mai ideală
Ce-a revărsat din focul ei,
Potopul celor mai frumoase
Și mai Dumnezești idei.

A licărit.... și tremurîndă
De dorul unui vis himeric,
S'a stins scinteia copleșită
Și mistuită de 'ntunerice;
S'a stins.... însă din focul razei
Ce 'n neguri și-a aflat mormîntul,
Un far mintuitor s'aprinse
Învăluind întreg pămîntul,
Și atunci noroadele nimate
Cîntară imnuri de slăvire
Și valuri de lumină dulce
Plutesc de-atunci prin omenire,
Căci s'or sfîrși și timpul, spațiul,
Și alte lumi s'or naște iară,
Dar o scînteie așa de sfîntă
De-apururi n'o să mai răsară.

Vis

Visam c'alog pe căi pustii,
Prin neguri fără țarm și nume,
De-un veac înstrăinat de lume.....

Visam c'alog pe căi pustii.....

Pustii, nici pasare, nici floare;
Plutea pe tot blestemul sorții
Și aspra adiere-a morții
Se risipea șuerătoare.....

De-o dată-o dulce melodie
Pustietatea o 'nviară.....
Din zări, o gingașe fecioară
Cu ochii de melancolie

Prin ceața negurii pătrunde
C'un farmec ingereșc zimbînd,
Și par'că stele stañ plutînd
În păru-i resfirat în unde.

Ca 'n basme, negura pieri
Desvâlînd de-o dată cerul:
Se răspîndi pe tot misterul
Unei divine reverii.....

Acuma zările 's senine,
Cîmpia-un ocean de flori,
Și ochii ei scinteietori
Privesc înduioșati spre mine.

A fost o clipă cînd crezui
Că inima-a 'ncetat să bată....
Atunci fecioara 'mbujorată
Ca floarea trandafirului,

Gurița pradă mi-a lăsat'o
Iar eu coprinșu-i-am mijlocul
Și 'n pieptu-'mi clocotindu-'mi focul,
Ca un nebun am sărutat-o.

Și am cetit în ochii-i vii
Înalta traiului menire
Și-adevărata fericire
A ne 'nțelesului „a fi“,

Iar cînd în brațe-i m'a coprinș
Misterioasa mea fecioară,
Simții că 'n piept mi se strecoară
Văpaia focului neștîns.

Rizînd, plîngînd de fericire,
Noi ne priveam ca doi copii
Pe cînd cîmpiile pustii
Se deșteptau din amorțire;

Și-am mers pe drumuri neumbrate
Pe unde flori eterne cresc,
Și unde nasc și 'n veci trăesc
Ființele nevinovate.....

Dar mă trezui!.... Cine-a simțit
Durerile-redeșteptării,
Priceapă abisul disperării
Ce 'n clipa aceea ma 'nghîțit!

De atunci înstreinat lupînd cu dorul care mă doboară,
Mereu aștept să se ivească misterioasa mea fecioară
Și, vai, de și 'nțeleg nimicul ascuns al viselor nebune,
Mă 'neacă durerosul plîns, visînd fantastica minune!
Am căutat 'o pretutîdeni și m'a înfricoșat abisul
Iar întruparea-i omenească mi-a 'ntunecat adesea visul,
Și n'o mai caut, că 'n adîncul sărmanei inimî ce suspină,
Ne-alinsă voiă să strălucească pe veci icoana ei senină.
Dar, vai, în clipa tristă a morții, cînd sufletu-mi, ursit să sboare
În alte lumî, o să suspine de chinul omului ce moare,
Ce jale inima 'mî va stringe, și cit va fi de ne'mblînzit
Amarul desnădejdei mele și-a visului neîmplinit?
Atît mi-o fi pe tot deauna nemîngîiată suferința,
Și atît de trainic este dorul ce mi-a coprins de mult ființa,
Că, și atunci cînd bietu-mî suflet pibeag va rățaci prin sfere,
Va suspina visînd de dorul celei mai sfînte din himere,—
Și cînd simțirea mea 'n țărînă dormi-va pentru totdeauna,
Cînd pe Mormîntu-mî singuratic va risipi vâpae—luna,
Și atunci inima-mî trezită de fermecata amintire,
Va tresări de nostalgia celui mai sacru vis: iubire!
Iubire, tainică lumină ce strălucești în pieptul meu,
În haosul de întuneric tu ești eternul Dumnezeu,
Căci lumile se sting și anii se pierd în negura uitării—
Tu singură trăești dînd viață neantului ursit pierzării.

Cupidon

Într'o noapte fermecată,
Mă trezii din vis deodată
Și-am zărit prin geam zburînd,
Un copil un arc purtînd
Și o săgeată.

„Cupidon!“ zic cu mirare—
Ce-o gîndi drăguțul oare?„
Dar de-abia apuc să zic,
Și, vicleanul înger mic
Ce milă n'are,

A 'ntins-fericit în sine—
Arcu-î darnic de suspine
Și m'ar fi rănit de-a bine
Dacă nu-î strigam uimit:
„Stai!“ și dînsul s'a oprit
Privind la mine.

Către el apoi m'am dus
Și ce taină 'l-oi fi spus,
Că'l văd arcu 'ncet stringînd
Și-a sburăt, cu foc plingînd,
În ceruri sus.

De atunci, dornic ca o mamă,
Noaptea, gîndul meu îl cheamă,
Și sburînd la mine jos,
Tăinuesc cu el frumos
Și fără teamă.

Mierloiu!

Zdrobit de-o amintire amară,
Acum în casă stai închis,
Și aiurit ca după un vis
Privesc afară.

De mult e soarele asfințit,
Și drăgălașii sburătorii,
În taina crengilor cu flori,
Aă amuțit.

Pe dealul unde-ades mă duc
Să 'mi liniștesc truditul gând,
Aud mierloiu! șuerind
Ca un haiduc.

Imi face 'n ciudă hoțomanul!
O, Doamne, dar ce zis-am eu?
El plinge-acum de dorul meu,
Sărmanul!

E trist!

D-lui Jonnescu-Gion

În vanitatea visului,
E trist când soarele-a apus
Pe veci, și tu de dorul lui
Privești nemişcat, în sus.

E trist, când gândul zboară 'n cer
Iar corpul zace 'n pae ude,
E trist când visurile pier,
Când plingî și nimeni nu te-aude.

E trist, istovitor, amaric,
Când floarea răsărită 'n drum
Își risipește 'n vînt, zadarnic,
Fermecătorul ei parfum.

E trist când te deștepți și simți
C'al fost înmormintat de viu
Și'nfiorat de spaimă, pieri
În umbra rece din sicriu.

Dormi inimă.....!

Dormi inimă sărmană, dormi! oprește'ți calda ta bătae.
Pe-albastra boltă astrii dorm vărsînd lumina lor bălae
Și pacea sfîntă din natură te 'ndeamnă 'n șoapte să adormi;
Pămîntul doarme, cerul doarme, dormi inimă sărmană,
dormi!

Dormi inimă sărmană, dormi! E-un haos de zădărnice
In tot ce sufletu omenesc urzește... noaptea e tîrzie
Și gîndu 'mbătrînit de jale te 'ndeamnă-bietul-să adormi;
Viața-î un suspin zadarnic, dormi inimă sărmană, dormi!
Dormi inimă sărmană, dormi, că 'n lume e o nenorocire
Să simți, să cugeți, să visezi... privește adormita fire,
Ascultă glasul care-acuma te 'ndeamnă jalnic să adormi,
Și'n somn etern și fără vise dormi inimă sărmană, dormi!

Fugi!.....

.....
Murisem... Dar o mină caldă
Atinge fruntea-'mî înghețată
Și-un glas armonios mă chiamă
Vibrînd în noaptea 'ntunecată....
Uimit tresar, coprins de teamă
Privesc: dar ce, tot vis e oare?
Tu stînd alătura de mine
Te uiți în ochi'mî zîmbitoare.

Iubito, fugi! In calea vieți-mî
Cresc florile nenorocirii
Și sufletul mi l'a ucis
Otrava lentă-a omenirii.
Iubito, fugi! E încă soare
Pe-al vieței tale cer senin,
Și-o să-î cernească strălucirea
Sfîșietorul meu suspin!

Dar dacă morții vrei să 'nchinî
Avîntul tinereții tale,
Apleacă chipul tău frumos
La pieptu-mî pustiit de jale,
Să 'nmărmurim așa pe veci
Și într'o aprinsă sărutare
Unite sufletele noastre
Să sboare 'n nesfirșita zare.

Cum trece vremea !

Cum trece vremea, vai, și noi
Nu știm că viața-î vijelie
De clipe dulci, iar de nevoi:
O vecinicie!

O dată, toate cite pier
Le socoteam nemuritoare,
Și soarele privea din cer
Natura'n floare,

Iar astăzi stați uitat și trist,
Natura par'că 'și dă sfârșitul,
Incît, mă mir cum mai exist,
Nefericitul!

Rugăciune

Tremurînd de teama morții,
Cînd viața 'ncet se curmă,
Cruďă trebuie să fie
Jalea clipelor din urmă!

Știi că pieri și 'n lumea vieții
Vecinicie n 'o să mai revii
Din oceanul neființei
Inghetate și pustii;

Pieri... și 'n calea vecinicieii
Nici o rază de la soare,
Nici o șoaptă de iubire,
Nici un zîmbet, nici o floare!

Pieri... și atîtea chipuri scumpe
N 'o să le mai vezi vreodată!
Poate făuri gîndirea
Clipă mai îndurerată ?

Plecî de-aci și nu știi unde ?
Pieri și 'ntreaga lume pierе,
Vai! dar poți sărmane suflet
Să concepi așa durere ?

Tu, acel ce-aud că ești
Blind și dătător de bine,
Fă-mă-Doamne-să nu simt
Cind s'o stinge viața'n mine!

Vecinic visător, prin lume
Rătăcit-am suspinînd....
Fă-mă dar, Enigmă sfintă,
De-'oi muri, să mor visînd.

Mărturisire

Iubitului Al. D. Dumitrescu

Mă uit cu dor și peste tot
Zăresc durere,
Viața'mî pierde....
Zadarnic caut dar nu pot
Să gust tihnită mîngiere,
Și plin d'eres,
Imî pare ades
C'am supt la sînul mamei fiere!

Cînd sufletu-mî senin plutește
Visînd iubire,—
Intr'o clipire,
Durerea visu-mî risipește;
Nu pot ciudata mea mîhnire
Din gînd s'o șterg,
Și-trist-alerg
Pe căi deschise spre pieire.

Cînd alții'n vinuri parfumate
Să'nece,vor
Vr'un pacînic dor
Al vieții lor ne'ndurerate,
Eû prins de tremurul tristeții,
Sorbînd pahare,
Atunci imî pare
Că'mî sorb clipitele vieții.

Cînd primăvara 'ntînereste
 Intreg pămîntul.
 Cînd suflă vîntul
 Duios și soarele zîmbește,
 Cînd floarea crește liniștită
 Sub cerul lin,
 Un trist suspin
 Tresare 'n inima-mî rănită.

Nu e vre-o jale prefăcută
 Suspinul meu!
 De 'mî plîng mereu
 Durerea mea nepricepută,
 Și dacă p'ăst ocean de spume
 Mă arde-un dor
 Mistuitor,
 E c'am visat o altă lume!

Te mirî!

Ninge....
 În noapte flacăra se stinge,
 Pătrunde frigul prin unghere....

De reci fiori cutremurat,
 Pe pae zace-un trup uscat
 Și chipul său adînc brădat
 Din ceruri milă par'că cere:
 Te mirî, viața cum nu piere
 Cînd totul nu-î în lung și'n lat
 De cit durere!?

II

Ninge.....
 Parchetu-abia de 'l mai atinge
 De-așa fantastică plăcere,
 Conașu 'n „rege“ costumat.
 Cupeu-î gata, caii bat.....
 E bal diseară la palat.
 Ce 's alea chinuri, ce-î durere?
 Te mirî, viața de ce piere
 Cînd totu-i vis, e bal mascat,
 E riū de miere!

Trăește inimă!

Erea spre ziuă... Fulgi de neauă picau din adormiții nori
Cînd m'am trezit dintr'o visare cutremurat de reci fiori.
Zdrobit, pe-un scaun ațipisem sburînd în lumii ce n'au durere,
Și desgustat în clipa-aceia, sătul de lipsă și veghere,
Infrigurat de gîndul morții ce 'mî zace'n suflet ne'nterupt
Înțelegînd zădărnicia 'himerei pentru care lupt,
Am vrut să mor... să'nghețe'n pieptu-'mî nestinsa inimii
bătae....

Atunci, ca'n cea din urmă oară, rotînd privirea prin odae,
Nebun, spre inimă 'ndreptîndu-'mî tăișul recelui cuțit, —
Simții-sărmana-cum svîcnește de teama tristului sffrșit,
Și 'nduișat ca nici odată de cînd îmi duc viața'n silă.
Zîbind de teama bieteii inimii, zvîrlîi ouțitul, 'mi-erea milă!

Trăește inimă, trăește! Un gînd cinstit, nu teama lașe,
Cînd vrui să'ți sting pe veci viața, oprit-a mîna 'mî ucigase!
In zbućiumul bătaiei tale părea că plînge—ne'mplinită—
Poema unor doruri sfinte, sărmauă floare ofilită!

Din dragoste

D-lui Maior N. Bottea

Către dealul unde plopii își cern frunza veștejită,
In tomnatica-adiere ce se scurge liniștită
Revărsînd melancolie, oameni mulți mergînd în șir
Cu privirile 'ntristate, duc un mort la cimitir.
Satul e coprins de jale: cei mai tineri plîng mirați
Iar bătrînii ce n'au lacrimi se privesc îngîndurați:
«Bietul Vlad, voinic ca bradul mort în floarea tinereții!»
In gîndirea tuturoră se'norează rostul vieții
Și se duc mergînd a-gale pe șoseaua desfrunzită,
In mirosul de tămîie și de frunză veștejită.

Soarele pierind cu'necetul după culmea dealului,
Varsă ultimele-î raze peste chipul mortului
Care 'nfășurat în giulgiu, între flori «nemuritoare»,
Parcă doarme zîbind galeș scînteirilor din soare.

Plînsete se'naltă'n aer, întristată vremea trece,
Și, pierdută'n umbra serii ce se lasă-acuma rece,
Suspînînd de amintirea unui vis fermecător,
O copilă bălăioară merge'n urma tuturilor
Și cu ochii plini de jalea unui dor neizbîndit,
Urmărește lung convoiul ce se pierde'n asfințit.

II

Pînzele de întuneric din adîncuri s'au lăsat,
Pace sfîntă predomnește peste casele din sat,

Vîntul doarme, cerul doarme, doarme codrul cenușiu,—
Doar un cîine 'n depărtare latră singur a pustiu....

In ograda lui moș Sandu, tolăniți pe 'ntinsul loc
Stău acum bătrîni și tineri împrejurul unui foc
Tăinuind... Le spune basme un moșneag reizmat pe-o
mîină.

Pe cînd fetele voioase pe 'ntrecute toare la lîină.
—«Moșule, mă bate gîndul dac'ar fi adevărat,
Zise Veta bălăioara—floarea fetelor din sat,—
«Ce spunea o vrăjitoare mai an țărt' în sat la noi,
«Că, trei zile după moarte, oamenii se fac strigoî,
«Și 'nvăliți în giulgiuri albe, adunați cu toți în șir,
«Cînd e noaptea mai senină joacă hora'n cimitir
«Și apoi pier cînd se aude cîntecul cocoșului...»
—«Multe spuse 'și-aū cuvîntul fetișoara moșului!
«Inșă tu nu 'ți face spaimă de-așa tainică minune!
«Și bătrîni spun, dar, vorba-î, n' o fi tocmai cum se
spune,

Zise moșul plecînd fruntea-î grea pe podul mînilor :
De cit... știu ce spun adesea vorbele bătrînilor!
Uite cît îs eū de 'n vîrstă și ce-am tras pîn-'am albit,
«Dar, odată'n toiul nopții plin de spaimă-am tresărit...
«Nu vā spuî ce 'mî năzărise c'ați muri aci de frică;
«Eî, copii, cam multe vorbe își aū rostul să se zică!
Moșiu-abia tăcînd, deodată toți tresar ca d'un fior.
—«Unii spun, roști o față tremurînd în graiū ușor,
«Că de cînd muri sārmanul Vlad, cînd nopțile's senine,
«Sus pe deal s'aud adesea ceo șapte triste și suspine
«Și-o nălucă fioroasă ce cu moartea 'n chip aduce,
«Colindînd printre morminte, se oprește ling' o cruce
«Și țintînd spre cer cu jale ochii ei sînțietori,
«Cîntă trist și'n urmă piere cînd s'a revărsat de zori.
«Dumnezeū le știe numai de-'or fi toate-adevărâte,
«Inșă noaptea pretutîndenî umblă duhuri necurate
«Și, ori cine-ar fi, m'ar face să'l cînstesc și să mă mir

«De-ar putea să treacă noaptea singur el prin cimitir.»
—«Ce te miri așa surată! nu-î minune-așa nespūsă!
Zise Veta care stase pîn'atunei pe gînduri dusă.
«Uite, mări! fetișcana cît îmi e de inimoasă—
«Ea gîndește că-î tot una cum aî pune-o iî să coasă!
Zise un flacăū, «m'ași prinde c'ar muri de frică numa
«De-am lăsa-o singurică într'o noapte cum-e acuma.
«De, mai ști? Dar, vine vorba, mă gîndiū așa 'ntr'o doară,
«Cine-ar fi din noi în stare să se ducă, bunioară,
«Sus pe deal și fără teamă—doar gîndesc și mă'nspăi-
mînt!—

«Să ne-aducă-acum o floare de la Vlad de pe mormînt?

Ca umbră vîntul trece printre arbori suspinînd....

—«Eū mă duc, răspuse Veta tremurînd d'un tainic
gînd,

«Și ca semn că nu 'mî-e teamă și ca probă că m'oiū duce,
Smulgînd floarea ce mi-o cereți, înfig furca lingă cruce.»
Și d'abia sfîrșînd cuvîntul a pornit spre deal, ușor,
Urmărită de privirea spăimîntată-a tutulor.

III

E 'ntuneric... nori fantasitoci se lătesc în zări departe,
Vîntul risipește 'n aer un vârtej de frunze moarte,
Și umplînd văzduhul nopții eu-al ei dor de pustit,
Cobitoarea cucuvaie fișă stînd p'un fag trăsînt.

Fata cearcă'n întuneric cu privirea să pătrună
Și tresare... «Nu-î nimica: a picat din pomî o frunză!»
«Nu-î nimica»? Dar de odată un cutremur o apucă :
Sus pe deal, printre tulpine, par'că trece o nălucă....
«Nu! sînt crengile ușoare ce se 'ndoae după vînt.»
Dar acum s'aud suspine ca eșite din pămînt!
Un prelung fior de ghiață î-a trecut arzînd prin spate...
«Ce fricoasă: trece vîntul șuerînd prin crengi uscate....»

Și copila urcă dealul surizînd că-î fuse teamă.
Doamne! dar prin întuneric de pe urmă cine-o chiamă?
Da, o chiamă! auzi: chiamă! Nu-î nici glumă, nici părere!
Tremurînd se simte odată istovită de putere.....
Iar ascultă... mii de ace înghețate o cutreer,
Sîngele umplîndu-î pieptul stă să dea năvală 'n creier,
Și aleargă aiurită printre plopii fără șir.

Cînd abia suflînd de umblet s'a trezît în cimitir,
Fără voie două lacrimi curg din ochii-î rătăciți...
«Vai, colo, printre sârmanii oameni vecinic adormiți,
Doarme Vlad și noaptea-î tristă, prin văzduh suspină
vîntul:

«Cum putu să 'nghită, Doamne, așa inimă pămîntul!?»
In gîndirea-î năucită care 'ncepe acum s'o doară,
Amîntirea adormită renăscînd se desfășoară:
Vede-o horă 'n zi de Paște și pe Vlad, frumos și blînd,
Cum o strînge 'ncet de mîna zîmbitor și tremurînd.
Pe obraji-î ca de ceară lacrimi arzătoare pică...

Uite-acum, în fund, o umbră dintr'o groapă se ridică,
Cucuvaia speriată zboară iute de pe-o cruce.
Șade 'n loc de spaimă prinsă neștiind pe un's'apuce.
Ar fugi; i-e teamă însă că, eșind din groapa lor,
Ar goni-o de pe urmă umbrele strigoilor,
Și'n neștiire-o poartă pașii către unul din morminte.
De odată pînza zării i se 'ntunecă 'nainte,
Peste groapă 'ngenunchiază palidă ca o stafie,
De la brîu își smulge furca și-a înfipt-o peste îie.
In vrăjită nesimțire ea rostește 'n gînd o rugă
Și apoi, nedomirită, sare 'n sus și dă să fugă,
C'o pornire pătimașe smulgînd floarea din pămînt.
Dumnezeule! o mîna par'c'a tras'o din mormint!
Intr'o clipă ca un fulger un fior prin piept îi trece,
Șerpuind îi scaldă trupul rîurî de sudoare rece,
Morții isvoriți din groapă vin spre ea cu ochi de foc

Vin rînjind... și par'că unul a coprins'o de mijloc.
Un cutremur ca de friguri, un lung țipăt dureros,
Și cu ochii plini de spaimă a căzut grămadă jos.

IV

Sînt vre-o cîți-va ani d'atuncea. Intr'o seară liniștită,
Din spre dealul unde plopii își cern frunza vestejită,
O femeie sdrențăroasă și cu chipu-adînc brăzdat
Ingîmînd cuvinte triste merge-a gale către sat.
Merge-a gale și tresare cînd adie 'n ramuri vîntul,
Ingenunche cîte odată sărutînd cu drag pămîntul, —
Apoi fuge urmărită de copii strînși ca 'n turmă
Și din cînd în cînd, sfioasă, suspinînd privește 'n urmă.
Fără rost și fără gînduri pe cărare 'ntins se duce,
Babele privind'-o triste daū din cap făcîndu'și cruce, —
Dintre fete, una zice—pe furiș stergîndu'și geana:
Fa surată, uite Veta, ai să-î dăm ceva, sârmana!

Cîntec

Voi ce hrăniți în lume-un dor
 Frumos și sfînt,
 Doar în pămînt
 Găsi-veți traiu liniștitor,—
Căci viața n'a fost pentru voi
Și nu va fi,
Sărmanî copii
Născuți pe-o lume de noroi!

Ciudaf!

Unui doctor

Cînd nu mai am speranțe, dor,
 Cînd gîndurile 'n creier mor,
 Cînd clipa morții o presimt,
 Atuncea-mulțumit-mă simt
 Nemuritor.

Cînd sînt lipsit, stingher, pustiü,
 Cînd mă 'ndoese dacă sînt viu
 Sub gloata umbrelor strivît,
 În veci așa de „fericit“

Aș vrea să fiu.

Ce pervertită 'mî este firea!
 Imî place cînd nenorocirea
 Cuțitu 'n inimă 'mî implintă.....
 Iubesc ori-ce dar mă spăimintă
 Fericirea!

Cum vezi, sint-fără joc de glume—
 Bolnav de o boală fără nume...
 Amice, spune-'mî de 'oiu putea
 Găsi vr'un leac la boala mea
 În lume!?

Unui poet telegrafist*)

cu inocenta manie a dedicațiilor

Je marchais triste
Et seul dans ma gloire
A. de Vigny

Florinel, fecior din basmul vremurilor de mult trecute
Ți-ai uitat de Pajul gingaș din o mie șase sute, — *stare*
Cînd trăiai smerit în umbra unei falnice regine!
Îți cântai atuncea singur înecatele suspine.
Nimeni nu știa la Curte că Florin era poet,
Doar privighetorii nopței furișindu-se 'n boschet
Veneau prinși de gelozie și atrași ca de-un miraj
Ca s'asculte în tăcere fredonînd drăguțul paj.

Strofele ți sburau ușoare, triste 'n noaptea argintie
Și ei stau să ți le fure îngînînd o melodie.
Stelele și clipeau de lacrimi în oglinzi de ape, para,
Mîngîind pe 'namoratul Margheritei de Navara!
Atunci vremea era bună pentru cînt și poezii,
In regalul parc miresme se'nălțau din iasomii,
Un popor blajin pe cîmpuri, și un rege-bard la cîrmă,
Coarda lirei tale sfinte era atunci singura sîrmă
Ce bătea în pizzicato, surdînd în suflet drame.....

Astăzi mîna ta poete bate 'n sîrmă telegrame!
Cîte veacuri de mizerii scuturatu-s'au pe tine

*) D. Bacescu este „telegrafist” (nota comitetului)

Inecîndu-ți strălucirea stihurilor argentine.
Dedicînd la ceî puternicii frontispiciul poeziei,
Tu așterni un colb de drumuri pe aripa fanteziei.
Lasă rolu-acesta searbăd cofetarilor din piață
Să culeagă trandafirii din grădini, pentru dulceată.
Nu căta pe rime de aur să ți faci trepte de suit
Și din lira ta o harpă demnă de desprețuit.
Crezi că ai să și plece ochii peste cînturile tale
Oamenii cu situații și cu griji electorale?
Dar nu simți? Ei văd în tine vînătorul de protector:
Din întroaga ta poemă, Clara domnului Director,
Singular numele ei barde, vai, citit—a dedicanta!

Nu! mai bine cîntă codrul, cîntă marea, chiar bacanta,
Mult mai mult ai drept s'asculte lira ta armonioasă
De cît mîndra Nesimțire, Inepția virtuoaasă!
Scutură-ți poete colbul unui secol mercantil
Ce te-acopere 'ngropîndu'ți curăția de copil.
Știu! mizeriile vieții te îndemină a fi șiret:
Să schimbî toga de *aruspiciu* pe o togă de *poet*,
Plictisit de sărăcia ce ți oferă-un traiu de ciine
Să uiți codrul, dragul codru; pentru codrul cel de piine.
Dar, la sînul poesiei vei găsi destulă forță
Să ți arăte drumul aspru, mîndra conștiinței torță.
Drumul care duce sigur către gloriu e pustiu,
Primul pas te înspăimîntă, dar te chiamă mai tîrziu:
Ți-este drag din cale-afară și-ai vrea veșnic să te poarte
Pasul drept, ne-șovăelnic, de erou ne'nvins de soarte!
Celă-l'alt, e drumul neted și bătut de atîtea ori
De scripcari de bilciu netrebniți și de «posturi» cerșetori,
Toți milogii ce 'ntind mîna să te-apuce de pulpană
Desvîlindu'și o hidioasă și întretînută rană;
Orbi morali ce și cîntă 'n stihuri o mizerie voită,
Vagabonzi ce-așteaptă sgarda să le asigure o pită.
Toate rimele din umbră es la soare, toți schilozii
Merg în trist pelerinagii mirolînd: sintem rapsozii!

Și alătura de dînsu vreai să cînti natura, barde?
 Dar desgustul nu te 'neacă, dar rușinea nu te arde,
 Să arunci mîrgăritare în noroiul vilei proze
 Și pe-un stîrv de bestii moarte fragețe cununî de roze?..
 Da, mîrgăritarul 'n baltă este tot mîrgăritar,
 Dar și sticla strălucește în nămolul său murdar.....
 Nu! podoabele creării nu se svîrlă fie unde:
 Razei limpezî de la soare,—diamantul îi răspunde!
 Și răspunsul lui e focul ce palpită'n a lui ape,
 Fermecat rămîne ochiul din lumina-î să s'adape!

Mergi cu ochii ficși pe steaua frumuseții ne 'ntinate!
 Calea-î aspră, e stîncoasă pentru suflete ruinate,
 Dar e plină de atracții pentru inima vibrîndă:
 Nici odată fără luptă nu a fost cînd-va isbindă!
 Atunci aripa gîndirei singură te va 'nvăța
 Cu puterea ei de vultur către culmi a te 'nălța,
 Iar la premii academici nu vei fi în van silit
 Să gîndești, cerșind atenții vr'unui *geniū* obosit.
 Nălțați ochii către ceruri: colo-î *singur* Dumnezeu;
 De ești foc divin ca dînsul, zi: «scăparea mea *sînt Eri!*»

Sigurd.

Srisoarea XI

*) *Naivulă Sigurd*

Mi-a fost teamă și de «teamă» am stat zile 'ntregi pe gînduri,
 Cînd—«șireată»—muza 'mî spuse să'fi *ădăic* aceste rînduri;
 M'a cutremurat ideia să nu crezi că glasul lor
 Te imploră—fericite—să 'mî «devii» vr'un protector....

Însă azi inamoratul *Margheritei de Navara*,
 În castelu-î de bancnote, dăruit de *Dona Clara*,
 Ride înstrîindu'și lira și la ironii e surd,
 Precum surd e și la slavă, mult naivule Sigurd.

Să 'mî dai voe ca *uitîndu-mi* inocența mea manie,
 Să te admir drăguțe barde, fără nici o ironie,—
 Să 'fi urez succes în artă și.... firește.... să mă mire
 Cum un bard așa de gîngaș s'a găsit să mă admire!

Să 'mî dai voe ca, cetîndu-ți cu plăcere versul lin,
 Să regret că ești prea tinăr și de ciudă să suspin
 Și să cred «c'atîtea voacuri ce trecură peste mine»
 Ți-ar fi fost cu folosință de trecea și peste tine!

Dorul tău e sfînt și mare, dor ca dorul nimănuî,
 Dar greșești cînd imî faci cinstea tocmăi mie să m'î spuî...
Fecioresțile-ți avînturi adevăr destul ascund,
 Și-făcînd ori rîu ori bine-trebuia să nu'fi răspund
 Dacă nu citeam în tine un talent și un gînd curat
 Rătăcit de doruri care 'n pieptul vostru *lesne bai*.

Că nu m'am născut în stare să fac bine-o regret,
 Dar mă 'nchin aceluî care m'a ferit de-a fi poet,
 Căci „*poezii*” cu a lor calde inimî *lesne vibrătoare*,
 A-ă găsit și 'n umbră stele și-a-ă găsit și pe 'n soare!

*) Poetul D. N.

•Nu căta pe rime de-aur să 'ți faci trepte de suit
 •Și din lira ta o harpă demnă de disprețuit,
 •Crezi că ai să 'și plece ochii peste cinturile tale,
 •Oamenii cu situații și cu grijii electorale?

•Nu! mai bine cîntă codrul, cîntă marea, chiar bacanta,
 •Mult mai mult ai drepti s'asculte lira ta armonioasă,
 •De cît mîndra Nesimțire, Inepția virtuoaasă!...

•Scutură 'ți poete colbul unui socol mercantil
 •Ce te-acoperă 'ngropîndu'ți curăția de copil!
 •Știu: mizeriile vieții te îndeamnă a fi șiret
 •Să schimbi toga de-aruspiciu pe o togă de poet!...

Nu, Sigurd!... Eu 'mi cînt durerea, umbrele suferitoare,
 Dar în propria-mi durere, suferința lor mă doare.
 Eu cînt lumea, cînt și codrul, dar cîntarea mea-i curată,—
 Marea n'am cîntat-o fi'nd-că n'am văzut-o nici odată—
 Iasă taina «muzel» mele n'am șoptit-o pînă acum
 Jomniciei care 'n lume fericită 'și iae drum!

Trandafirul care doarme pe un sin muiat în fir
 Ori pe sinul ars de soare, e același trandafir,—
 E același glasul care cîntă sfînta-I melodie
 Într'un teatru cu loji goale și 'nșesat la galerie,
 Dar.... blestem pe acela care, fără pic de foc diuin,
 Cîntă pe rime proaste să se 'nalțe 'n cer senin!

Într-o țară 'n care «hanul» spală ori-ce infamie,
 Unde geniul rasei noastre piere în groapa-i timpurie,
 Unde col săracii la suflet amuțesc cu glasul lor
 Cugetul curat și simțul adormitulul popor,—
 Într-o țară unde «gloata lenoșe» știind să 'nfringă,
 Geniile 's doar născute să blestem și să plîngă,
 Într-o țară tristă 'n care tot ce e frumos și sfînt,
 Află bine doar în sinul «protectorului» pămînt,—
 Viguros luptînd cu-amarul unui traiu de azi pe mine,
 Eu, cîntînd, doresc atenții nu protecție și pîine!!

Fiînd om—poetul, omul sînt doi frați de sînge geameni—
 Glasul dorului meu sincer îl dedic și eu la oameni,

Și... dă'mi voe să mă doară și... firește... să mă mire,
 Cum un bard așa de gingaș n'a făcut deosebire
 Între-acei ce fac ca mine, sfidători de-a lumii mode,
 Și'ntre acei mîloși ai artei, necinstiții părinți de ode!

Și-acum încheînd procesul de virtute literară,
 Lasă-mă să cred că pana 'ți fuse, barde, prea amară!

O, poezii, acești palizi copilași ai artei sfînte,
 Prea 's ascultători de muza care dese ori îi mînte
 Și 'mbătași sburînd pe aripa unui prea fantastic vis,
 Fac din munte o colină și din iad un paradis!

O, poezii, acești gingași cîntăreți ai omenirii,
 Cîte suflete curate n'au rănit cu vocea lirii!
 Cîte crime săvîrșit-ai ce și-ai dreptul la iertare
 Doar în cugetul lor sincer și în sufletul lor mare!
 O, și cîte alte gînduri vin în pieptu'mi de l' stăramă....

—Domnule, ce dormi acolo? vreau să bat o telegramă!.

Primăvara

Fratelui C.

O, de-ași putea cînta natura sfîntă
Care 'și revarsă-acum în jurul meu,
Minuni pe care-ascunsul Dumnezeu
Le-a dăruit vieții!... Muză cîntă

Un imn etern frumuseților plăpînde
Ce se ivesc acum în aer cald,
Pe sub senina boltă de smarald
Din care curg potop de raze blînde.

Sub ochii mei uimiți natura naște,
Prin aer căldurosî se scurg zefirii
Și 'n crîng, ca semn al re'nvierii firii,
Ivitu-s'au gingașe flori de Paște.

Ce dulce e a soarelui zîmbire!
Duoase șoapte trec acum prin vînt...
E-atît amor și farmec pe pămînt
Că simt cum pier d'atîta fericire.

Sărmană inimă nu poți cînta
Minuni cu atîta artă măestrite!
Ascultă șoapta luncilor trezite
Ce-a amuțit acum cîntarea ta.....

Ascultă fermecata adiere
Șoptind în cor cu freamătul pădurii:
E duhul vecinic tînăr al naturii
Ce-a tresărit în sfînta-î re'nviere,—

Ascultă păsărelele ușoare
Cum ciripesc prin arborii 'nfrunziți—
Micuți copii naivi dar fericiți
Ce-aduc cîntări puterei creatoare—

Și imbată, respirînd parfum,
Sorbînd cu drag cereștile cîntări,
Te pierde a lene 'n lumea de visări
Ce m'aû coprins pe nesimțite-acum.

Ce dulce e a soarelui zîmbire!
Duoase șoapte trec acum prin vînt...
E-atît amor și farmec pe pămînt
Că simt cum pier d'atîta fericire!

În cimitir

Vai, mintea simt că mi se rătăcește....
 Vezi tu țărina care strălucește
 Sub focul trist al soarelui?.. Ascultă....
 'Mi-e gândul greu... De-atunci e vreme multă...

Acea inertă pulbere de lut
 E dulcea mamă care m'a născut,—
 Ascultă, ascultă-aci.... îți dai tu sama?
 Acest *nimic* a fost odată *mama!*

A fost ceva care-a urzit himere
 Pe pînza vieții care lesne piero,
 Acest *nimic* a fost, în vremi senine,
 Un chip frumos și tinăr ca și tine.

„A fost“! „a fost“! ce dureros cuvînt!
 Mă'nfierez de dor și mă'nspăimînt
 De rostul necinstit al vieților,—
 Că'nduioșat plingînd de mila lor,

Acestor umbre care pier ca spuma,
 Un zeu măreț ași vrea să fiu acuma,
 Al firei nepătruns să'l crăp în două
 Și tristei lumi să-i dau o față nouă.

Iar neputînd s'alîn durerea mea,
 Ades un uriaș să fiu ași vrea,
 Să prînd pămîntu'n brațu-mi de gigant
 Și sfărîmat să'l nărui în neant.

Pe Dunăre

Ceasul liniștei profunde....
 Luna tainică pătrunde
 Pinza limpezilor unde
 Carî curg în ropot lin.

Trec pe apă-așa 'n neștire
 Turburat de o amintire,
 Și 'n adinca mea mîhnire
 Ce se 'nchiagă 'ntr'un suspin,

Ași voi să pier în zare
 Lunecînd pe unde clare
 De pe Dunăre în mare
 Iar de acolo în ocean.

Și-ascultînd cum plînge vîntul,
 Ocolînd așa pămîntul,
 Să 'mi gădesc-uitat mormîntul
 Sub o stîncă de mărgean.

Răspuns

„Cugetă că fericirea nu-î în lume
Și 'n iubire nu-î noroc“

O poetă.

I

Ah! de vorbe sînt sătul!
Dacă nu-î ce 'ți place ție:
Fericire 'n vecinicie,
E'ntr'o clipă. Nu-î destul?

—„Nu“! Mă 'nchin! Ei doară astfel
Plînsul tău își are rost,
Dar, în lume, fericirea
Este, fi-va și... a fost.

II

Ce, iubirea-î loterie?
Vrei „noroc“ și în amor?
Uite, vezi, ce 'mî place mie
Poate fi neștiutor.

Dumnezeu 'și iubește lumea,
Noi nu prea 'l iubim mereu.....
Vrei iubire? Atunci iubește
Imitînd pe Dumnezeu.

Unei Doamne

Dac'am iubit? mă 'ntreb, o Doamnă! Dar ce a trăit vreodată 'n fire
Să nu se 'mbete de parfumul celui mai sacro vis: iubire?
Da, am iubit și eu o umbră pe care și azi o mai aștept,
La amintirea cărei—Doamnă—îmi seacă inima în piept.

Erea o noapte instelată, cu flori, cu frunze, cu zefiri...
Cînd, mai frumoasă ca Madona, dintr'un boschet de trandafiri
Copila 'mî apăru în cale și-așa de dulce mi-a zîmbit,
Că, tremurînd de sfînte doruri, simții că 'n piept mi-a isbucnit
Un foc pe care numai moartea l'o stinge, cînd, între făclii
Senin și liniștit dormi-voiu în somnul tristei vecinicii.—

Da, am iubit...!—Simțit-ai, Doamnă, fiorii dorului: iubire?—
Și ași fi pierit plecat pe sînu-î, sorbind curata ei zîmbire,
Căci sînt de-acei care prin neguri cătînd un ideal dorit,
Intr'un suprem extaz de visuri se sting apoi cînd l'aă zărit.

Dar, cînd credeam că mîl de ingeri mă duc în abor spre altă lume.
Iubirea voastră pieritoare, acest castel clădit din spume,
M'a coborît din nou în valesa sărmanilor viețuitori,
În care plîngî, visezi, te doare, și iarăși plîngî și 'n urmă... mori.

Și astăzi, Doamnă, poste crînguri plutește bolta instelată,
Dar focul soarelui se stinge cînd 'mî-amintesc de Ea vreodată;
Și astăzi, în natura caldă sînt flori, sînt frunze și zefiri,
Dar mă coprînde frigul iernei la gîdul tristei amintiri,
Și plîng mereu, visez, mă doare... și 'mî vine să blestem pe-acei
Care v'a dat un corp de inger dar fără inimă în ei.

Ași vrea

Ași vrea să fiu neobosit
Spre-a sta mereu la luptă,
Să 'mi fie corpul de granit
Iar nu de carne suptă.

Ași vrea pe veci să nu mai dorm,
Să 'mi fie gîndul drept,
Iar după ce visînd adorm,
Să nu mă mai deștept.—

Ași vrea să fiu un foc divin,
Cu arderea scintei
Se sec isvorul de venin
Din inima femeii.

Să fiu un zeu, așa vrea,— de sus
S'asvirl săgeții de ură
Pe cei ce jalea au adus
Și chinul în natură,

Iar cite-odată, iubitor
Mai mult de cit 'mi e 'n fire,
Să dau iubire tutulor
Din propria-'mi iubire.

Ași vrea, adesea, 'ntr'un minut
Femeile să piară,
Iar alte ori, să le sărut
Pe toate, așa vrea eu iară;

Să fiu un vultur sburător
Prin spații fără nume,
Pe-artiștii să-i iaș cu mine 'n sbor
Să-i duc în altă lume.

Ași vrea să fiu acum pe loc
Stăpîn p'un scump tezaur
Să dau săracilor noroc
Vărsînd prin lume aur,

Să fiu-aș vrea un Dumnezeu
Ce cîrmue ursita,
Ce morții renăscînd și eu
Să'mi re'nviez iubita,—

Iar alte ori așa vrea să mor
De-a dorului povară
Și după un veac, cu-același dor,
Să nasc în lume iară.

Nebunul

D-lui B. P. Hasdeu

Cum n'a pierit în clipa-aceia isvorul turburatei vieți!?
În pieptu-mi pustiit de jale tu inimă de ce nu 'nghieți?
Cum nu secați sărmane gânduri de crudele dureri coprinse?

.....
Nebun de dor, cînd am văzut-o între făcliile aprinse,
Spăimîntător la chip, rămas-am în fața ei înmărmurit.
Sburase flacăra vieții din tot ce-aveam și eu iubit,

Plutea culoarea vecinicieii pe ochii-î dătătorî de vise
Și gura ei fermecătoare de frigul morții 'nvinețise.....

Nici lacrimi n'am vărsat, nici țipăt n'am dat în clipele
durerii!

Cu ochii pironiți pe chipu-î senin ca cerul primăverii,
Simțind în inimă-ascuțișul unui cuțit care sfișie
Și 'n creier un fior sălbatic aducător de nebunie,
Mi s'a părut că dintr'o dată îmi seacă-al traifului isvor
Și gândul 'mi-a sburat pe-aripa unui vârtej amețitor....

.....
Mi se părea c'alerg de mult pe drumuri înecate 'n ceață
Și trupul străbătut de ger se prefăcea 'ntr'un sloi de gheață;
Coprins de frigurile morții, steteam încremenit și drept...
Dar cînd sosi și clipa 'n care să 'nghete inima-mi în piept,

Atuncea, sufletul tăindu'si un drum prin trupul înghețat,
Sbură în lumî pe unde gândul în alte vremuri 'mi-a sburat.

.....
Uitasem tot! Pe căi de aer scelipeau luceferii aprinși,
Zefirii blînzi pluteau a lene în pînza razelor coprinși,
Parfumi isvorau în taină în unde dulci și străvezii
Din depărtarea fermecată a zărilor trandafirii.

Din culmile amețitoare unde pluteam în'naltul firii,
Luceferii vărsaau lumină prin văile nemărginirii,
Iluminînd întreg neantul ce'n vrajea măreții sale
Părea ca bolta unei sfinte și nesfîrșite catedrale.
Zburînd, mi s'a părut pămîntul un punct în adîncimi
pierdut,

Și cînd gândii cită durere trăește pe-acest pumn de lut,
Cît sbucium amărăște viața sărmanilor copii ai firii,
Înțelegînd zădărnicia-î, am plîns de lupta omenirii,
Am plîns atunci și-un hohot groasnic din umbră îmi
răspunse mie,

Ironizînd în rîs amarnic a omului zădărnicie.

Infiorat de noutatea ce s'arata privirii mele,
Sburam ca raza de lumină printre oceanele de stele,
Și-atît de sus pluteam în sfere ce mi de frumuseți ascund,
Că, luna mi-a părut o rază sclipind în valea fără fund
Iar universu-un gol fantastic, un gol al bastru și gigant
În care aștrii fără număr scelipeau ca bobî de briliant.
Văzui și alte lumî, alți oameni cu dourî noi și gânduri alte,
Ce și păraseau ușori, pămîntul, sburînd în sfere mai înalte
Și'n vreme ce suiam prin goluri, în sus porni să se întindă
Un orizont pe care ochiul cerca zadarnic să'l coprindă.
Parfum ceresc venit în taină prin spațiu-adînc se risipi,
Luminî ciudate năvăliră și'n clipa-aceia se auzi
Un cor sublim. Prin nori de flăcări, pe-o poartă-a cerului
deschis,

Partînd pe cap coroană sfîntă de flori ce cresc în Paradis,

Un înger coborî spre mine c'un farmec fecioresc zîmbînd.
Erea iubita mea... și atuncea cînd vruî în brațe s'o copriînd,
Privînd în ochii ei măi gîngăși ca blîndele selipiri din stele,
Întregul univers vibrat-a de spasmul fericii mele,—
Mi s'a părut că universul cel nesfîrșit sunt însu-'mî eu
Și am simțit în mine taina puterilor lui «Dumnezeu»!
«În lumea voastră pămîntescă e o durere să existi»
Îmî zise gîngășa fecioară cu ochii 'ntrebători și triști.
«Vezi tu colo?—și îmî arată un punct pierdut în adîncime—
«Acolo viețuește chinul și-a gîndului întunecime;
«Sînt miliardele de umbre cătînd prin neguri fericea!
«De mîi de veacuri tot cercat-a și-o să măi cerce omenirea
«Să afle cheia ce deschide locașele eternității!
«Viața e o ironie și crude's porțile cetății
«Ce-nchide sufletul oprindu-'î Dumnezeescul său avînt.
«Ce-î omal? o părere tristă, țărîna risipită 'n vînt,—
«Doar moartea ce sfărămă lanțul suferitoarelor zidiri,
«Deschide calea către lumea adevăratei fericii.»

A zis și-apoi sbură ușoară, cu degetu-'î măi alb ca crinul
Țîntînd fantasticile sfere de unde isvora seninul.....
Țîr eu voinđ să sbor cu dînsa în norul plăsmuit din foe,
Povară grea și ne'nțeleasă m'a pironit atunci pe loc;
Privii înfiorat de spaimă și am scos apoi un jalnic vaer
Iar sufletu'mî, topit de doruri, s'a risipit ca norii în aer.

Cînd m'am trezit din visul groasnic din care abia atîta știu,
Doi ciocli hîzi scoteau din casă intristătorul ei sicriu.
Nici lacrimi nu 'mî udară ochii, nici n'am ucis dîntia oară
Pe cei care 'mî smulgeau din brațe neprețuita mea comoară;
Stătu ca spectrul scos din groapă de ne'nțelesele destine,
Căci eram mort: în elipa-acea nimic nu măi trăia în mine.

Pe aripî de vise nesfîrșite, rostînd cuvinte fără șir,
Urmat-am inima mea moartă și m'am trezit în cimitir
Cînd, cioclii desvîlînd sicriul ce-acoperea victima soartii,
Preoți turnau oleiuri sfinte pe chipu 'ngălbenit al moartii.
Iar cînd aî coborît-o 'n groapă crezui că mă'ngropau
pe mine!

M'a podidit atunci un plîns ce-aprinde sîngele în vine,
Și cruzii mei dușmani deapururi să nu măi simtă ce-am
simțit,
Cînd bulgării cu sgomot groasnic peste sicriu s'aî prăvălit!

De-atuncea sînt o umbră vie! De dorul visului chimeric
Mă vestejesc precum o floare se vestejește 'n întuneric.
Ca umbrele rătăcitoare prin iadul trist și 'ntunecat,
Indurerat alerg prin lume și viața 'mî pare-un vis ciudat
În care umbre fără număr răsar, se chinuiesc și mor,
Urmînd o lege care neagă pe-al lumii falnic ereciator.
Dureri mî-aî risipit beția ce 'mî amăgea sărmanul gînd
Și adevăratul rost al lumii îl înțeleg acum, plîngînd:
Batjocură și ironie! *Nimie măi trainie și măi sfînt*
N'a fost ursit să guste 'n viață trudita formă de pămînt!
Aî vrea să sborî în lumii senine și 'ți cad aripile în sbor,
Zdrobești o lume cu gîndirea și pieri strivit d'un vînt
ușor,

Iubești și rătăcești ca barca pierdută 'ntr'un ocean de
spume
Cînd vîndul nestatorniciei 'ți-a stins ce-aveai măi scump
pe lume.

Trăim legîndu-ne de o umbră pe veci—viața-ne de o clipă,
Și ca pe-un fum ne risipește a morței jalnică aripă.
Născuți din umbră, morți în umbră, cînd nici un fel
măi sfînt n'atingem,
Sărmane visuri pieritoare, de ce trăim, de ce ne stingem?
Vai, cine poate să deslege enigma viețuirii noastre?
Ce este dincolo de țărnul nemărginirilor albastre?
Ce dor copriînd și ce menire aî blîndele lumini din cer?

Unde se duc iubiiții noștrii și-atîtea suflete ce pier?
Sînt alte lumi colo în zare, de dupe vâlul de senin,
În care sufletele noastre se duc mereu și numai vin?
Orî totul e-o părere oarbă, un vis de-o clipă risipit,
Nimicul cercetînd de rosul nimicului nemărginit,
Microbi ce n'o să aște taina bolnavului din care sug,
Iluzie nenorocită care se stinge într'un cosciug!?

De ce nu se despică spațiul, dintr'a lui umbră nepătrunsă
Neantul să'și reverse taina de mii de secole ascunsă!?

O, «Doamne» smulge-ne din piepturi dorințele care ne
'nșeală
Orî dă din nou viața lumii și plîngeți sfînta ta greșeală!
«Natură»—tu a cărei gînduri prin largul lumilor cutreer,
Cînd ne-ai creiat așa netrebnici, de ce ne-ai dat sim-
simțiri și creier?

C'or trece veacuri miliarde pe-aripa timpului ce piere,
Dar viața pentru cel ce simte va fi de-apururi o durere!

«Enigmă», dacă nepătrunsu'ți nu poate să ne alîne dorul,
Atuncea fî din lumea 'ntreagă să sece vieților isvorul,
Nimic, nimic să nu mai fie: nici gînd senin, nici gînd
amarnic,

Căci totul e zădărnice pierdută 'n haosul zădarnic!

Scrisoarea XII

În zadar te 'nalță gîndul spre limanul re'nvierii
Suflete robit de forma sclavă vremii și durerii,
Căci în lumea nesimțirii și-a amorului de sine,
Visătorule netrebnic poți visa frumos și bine,
Fie dulcea ta cîntare de toți zeii inspirată,
Dacă n'ai «chezaș puternic» vre-o hîrtie ștampilată,
Dacă lira ta măeastră nu-i de aur,—ce folos?
Dacă n'ai obraz de piatră și mijlocul mlădios,
Dacă singur mergi în luptă, fără arme, fără scut,—
Ai să pieri neplîns de nimeni, luptător necunoscut.
Nu vor fi urechi s'audă și nici creeri să 'nțeleagă
Măreția viziunii care ți-e așa de dragă,
Căci în lumea buimăcelii, eclipsată de vr'un fante,
Unde toți nesimțitorii își compun figuri savante,
Unde cîntea piere jertfa nepăsării și a crimei,
Neplăcut răsună 'n piepturi inimosul glas al rimei.
În zadar te 'nalță gîndul spre limanul re'nvierii
Suflete robit de forma sclavă vremii și durerii,
Dar, cînd istovit de răul astei lumi prin care treci,
Drăgăstos te vor coprinde ale morții brațe reci,
Deșteptați din amotîre, orî mișcați de vr'un folos,
Mulți, atunci, mărturisi-vor c'ai visat un vis frumos.

Dacă azi privighetoare-î un pîn cu searbăd glas,
Dacă smei cu-aripi de cîrpă ți-opresc sborul spre Parnas
Tu învață, cu speranță încordînd voioasa liră,
Cîte glorii de zăpadă pîn'acuma se topiră,

Ciți pigmei cu măști frumoase, prea măriți în lumea lor,
 Astăzi zac, sub vălul vremii, cel mai sfânt judecător.
 Toate pier: mărire, slavă; vremea singură domnește
 Și d'asupra groapei noastre numai meritul trăește !
 Străbătînd prin timp scipește a măririi sale rază,
 Precum, norii risipindu-î, mîndrul soare scînteiază.
 Dacă meritul se 'nalță pe-a virtuții aspră cale—
 Și poetul mîndru naște pe ruina vieții sale,
 Luminînd prin întuneric de răsplată fiî strein,
 Visător cu fața blindă și cu sufletul senin.
 Cîntă 'ți dorul fără teamă pînă te-o 'nghiți vîltoarea:
 Ce răsplată vrea cîntîndu'și dorul său privighetoarea?
 Indulcind amarul vieții cu baisamul gîndului,
 Dacă alții 'ți cer virtute, tu n'o cere nimănuî,
 Căci, ce mulți 'ți-alină jalea «ceasului îndurerat»,
 Cînd te știî că pieri în luptă jertfa unui dor curat!...

SFÎRSIT

Membrii Comitetului organizat pentru strîngerea fondului trebuincios publicării acestui volum :

Maiorul N. Bottea.

Al. D. Dumitrescu, lic. drept, portărel.

Al. Ciura, avocat.

Dr. C. Parhon.

Dr. G. Dem. Chiru.

C. Teişanu, lic. drept.

Al. Ant. Puricescu.

Caracal, 1901, Aprilie—Septembrie—Octombrie.

Tipărit în Stabilimentul Industrial de Arte Grafice

RALIAN și IGNAT SAMITCA, Craiova

din ordinul Comitetului de Inițiativă
pentru publicarea versurilor

Poetului FLORIAN J. BECESCU

Luna Septembrie, anul una-mie nouă-sute unu.
